JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Woensdag, 13 Julij.** **N°. 56.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FÜHRI & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... ƒ 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, het nuttig achtende, persoonlijk eene inspectie-reis te doen in de Oostelijke helft van het eiland Java, heeft besloten, zich voor eenen korten tijd van den hoofd-zetel van het gouvernement te verwijderen;

En alsnu willende voorzien in de tijdelijke opdragt van het dagelijksch beleid der zaken, gedurende Zijne afwezigheid;

Lettende op de artikelen 13, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art I. Van af den 15den Julij 1859, tot tijd en wijle na Zijne terugkomst, het dagelijksch beleid der zaken weder door den Gouverneur-Generaal zal zijn aanvaard, wordt dat beleid opgedragen aan den tijdelijk waarnemenden vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indië, A. H. W. baron de Kock.

Art. II. Deze ordonnancie treedt in werking op den dag der uitgifte van het staatsblad, waarin zij is opgenomen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 12den Julij 1859.

CH. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 45.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, willende overgaan tot de toepassing van het, bij art. 118 van het Reglement op het beleid der regering van *Nederlandsch-Indië*, voor *Java* en *Madura* bestendigd verbod tot het nemen van pandelingen tot zekerheid van schuld, op die gedeelten van de bezittingen buiten *Java* en *Madura*, waar de maatschappelijke toestand het gedoogt;

en voorts bij algemeene verordening het pandelingschap willende regelen, waar het nog niet kan worden afgeschaft;

Lettende op de artikelen 20, 27, 2de lid, 29, 31, 33 en 118 van het reglement op het beleid der regering van *Nederlandsch-Indië*.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Onder nadere goedkeuring des konings.

Art. 1. Het nemen van pandelingen tot zekerheid van schuld is, op straffe eener boete van ƒ 500 tot ƒ 1000 voor ieder vergrijp, verboden:

Op *Java* en *Madura*,
Binnen het Gouvernement van *Sumatra's Westkust*,
In de *Lampongsche Districten*,
In de *Residentie Palembang*,
Op het eiland *Banka*,
Op *Billiton*,
In de residentiën *Riouw*, *Amboina*, *Ternate* en *Timor*.

Art. 2. Voor de Nederlandsch-Indische bezittingen buiten *Java* en *Madura*, waar het pandelingschap nog niet kan worden afgeschaft, wordt vastgesteld het

REGLEMENT *op het Pandelingschap.*

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en voor zooveel noodig in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 7den Julij 1859.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad* no. 43.)

Civiel Departement.

Ontheven:

Eervol, van de verdere waarneming der betrekking van auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster afdeeling van Borneo, mr. W. E. van der Hout, benoemd substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang.

Opgedragen:

De waarneming der betrekking van auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster afdeeling van Borneo aan mr. Chs. J. Taunay, griffier bij de regtbank van omgang in de derde afdeeling.

Benoemd:

Tot administrateur der tinmijnen in het district Marawang (eiland Banka), de hoofdcommies ter algemeene secretarie A. de Lanoy.

Bevorderd:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN CULTURES.

Tot controleur der eerste klasse, de controleur der tweede klasse P. van Hoek.

Tot controleur der tweede klasse, de controleur der derde klasse F. Beijerinck.

Overgeplaatst:

Bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Lampongsche districten, de controleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang G. A. van Delden.

Militair Departement.

Ontslagen:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie D. H. Prinsen.

Bevorderd.

Tot eersten teekenaar bij de directie der genie (militair ambtenaar der tweede klasse), de tweede teekenaar G. P. F. Cronenberg.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Julij.

De Directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat, de tweede mail-stoomer in Julij den 26sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 25sten Julij aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat de in de Javasche Courant van den 25sten Junij jl. No. 51, door den directeur der producten en civiele magazijnen, aangekondigde veiling van 98 3/16 realen stofgoud, afkomstig van Banjermassing, op den 9den dezer geen plaats heeft gehad, doch alsnu is bepaald op Zaturdag den 23sten Julij a. s. des morgens te 10 uren, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

De ingenieur 1ste klasse, chef der 1ste waterstaats-afdeeling, maakt bij deze bekend, dat van af Dingsdag den 12den Julij e. k. tot en met den 18den Julij, de passage over de brug bij de Javasche bank zal afgesloten worden.

De adsistent-resident van Krawang maakt bij deze bekend, dat, op Dingsdag den 9den Augustus 1859, des morgens te 9 uren, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement voor het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), onder nadere goedkeuring van het gouvernement, eene uitbesteding zal worden gehouden van de navolgende, in deze adsistent-residentie, voor het jaar 1860, benoodigde artikelen.

a. Voor de levering van rijst en zout aan het detachement pradjoerits te Poerwakarta, ter sterkte van 40 man.

5. Voor de levering van voeding der gevangenen, kettinggangers en bannelingen in de adsistent-residentie Krawang, berekend op een getal van een honderd koppen daags, mitsgaders van de benoodigde olie ter verlichting der gevangenis; kunnende verdere informatien nopens de voorwaarden dezer uitbesteding dagelijks, feestdagen uitgezonderd, verkregen worden op het adsistent-residentiekantoor alhier.

De resident van Samarang maakt bij deze bekend, dat op Donderdag den 11den Augustus 1859, des voormiddags te 10 uren, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, bij den afslag zal worden uitbesteed de afvoer naar de hoofd-pakhuizen te Samarang en Soerabaija, van al

DE GOUVERNEMENTS KOFFY

afkomstig uit de residentie Soeracarta, (oogst 1860).

De directeur van financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, gerekend van den 15den dezer, gedurende den tijd van eene maand, bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija verwisselbaar zullen zijn, de op den 2den dezer uitgelote 4½ % obligatien, gecreëerd krachtens gouvernements besluiten dd. 31 Julij 1846 la. P2, 19 Januarij 1851 la. E, 27 November 1850 No 1 en 25 December 1850 No. 9, van welke de nummers in de Javasche courant van den 6den dezer No. 51 door de algemeene rekenkamer zijn opgeven.

Na verloop van den bepaalden termijn, zal geene inwisseling van de in deze bedoelde effecten, zonder speciale autorisatie, mogen plaats vinden.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennisse van het algemeen, dat, in de maand Julij aanstaande, op den tweeden of derden dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Benkoelen, aldaar voor 's lands rekening in openbare veiling zullen worden gebragt:

1137 1/2 picols zwarte en
207 idem idem witte peper, of zooveel meer als op den dag van verkoop zal blijken in 's lands voorraad te Benkoelen aanwezig te zijn.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 14 Julij, voor de woning van den heer J. Racké, te Meester-Cornelis, door Gebr. Veit.

en

Voor het commissiehuis, van Abeelen, Dennison & Co.

Op Vrijdag, den 15 Julij, voor het commissiehuis van Gebr. Rosalie & Co.

Op Maandag den 18den Julij, ten huize van den heer W. J. Brouwer, op Passar-Senin, door Gebrs. Veit.

en

instede van op Woensdag den 20sten Julij, voor het Commissiehuis van John Pryce en Co.

Op Dingsdag, den 19den Julij, voor het Commissiehuis van Cassalette en Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door Boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den inlander Kamalloedien en den chinees Lim Pekhoeij.

Door de wees- en Boedelkamer te Soerabaija, van wijlen Johannes Teunissen, Thomas Scott, Anna Elisabeth Kieffer en de chinezen Tan Tiangtjoen en Kwee Boentien.

Door de Executeuren in den boedel te Patti, van wijlen mevrouw de weduwe Berthje de Kanter, geboren van Ingen.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 9 Julij tot en met den 12 Julij.

MARINE HOTEL. C. La Seur, van Rotterdam. — S. Sijbrandi, van Samarang. — W. D. v. Baak, van Rotterdam. — M. E. Krijger, van Liverpool. — A. J. Kelner, van Soerabaija. — B. F. Stoffels, van Amsterdam. — G. Uhlenbeck, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. B. B. Crone, van Buitenzorg. — S. R. Bok, van Soerabaija. — Hooglandt, van Rotterdam. — Salter, van Onrust.

HOTEL DES INDES. P. Swaan, van de Reede. — J. J. B. Vermijne, van Idem. — W. C. Pfister, van Idem.

HOTEL WILLEM II. van der Mark, van Nederland. — Verwijk, van Idem. — mr. B. Veter Richards, van Adelaide. — Palm, van Krawang.

JAVA HOTEL. W. van Aalburg, van King George Sound. — J. van Loon, van Melbourn.

TWEE ANECDOTEN UIT DE POLITIE TE WEENEN.

HERR MEIJER.

Menig reiziger, die van de kleingeestige kwellingen der Oostenrijksche politie heeft te lijden gehad, zal misschien een soort van genoegen vinden, als hij leest wat mij te Weenen, tijdens het bestuur van Prins Metternich, gebeurd is. De volgende anekdote is van zulk een zonderlingen aard, dat men haar eerder in een roman zou verwachten, dan aan het bureau van politie in een der hoofdsteden van Europa, en toch is zij letterlijk waar.

Ik ben een Hongaar en woon te Pesth. Mijne zaken hadden mij voor een paar dagen naar Weenen geroepen, om vervolgens weder naar Pesth terug te keeren, waar ik als getuige in eene regtszaak moest optreden. Nadat ik dus alles voor mijn vertrek gereed gemaakt en mijn plaatsbriefje op de stoomboot genomen had, die den volgenden morgen den Donau zou afvaren, kon ik nergens mijn pas vinden. Dit baarde mij de grootste onrust, ik doorzocht al mijne koffers en goederen wel driemaal, maar te vergeefs, het noodlottige stukje papier was niet te vinden en toch moest ik het hebben, om het bij de politie te laten afteekenen, zonder hetwelk de stoomboot mij niet zou mogen opnemen. Wat zou ik doen? Mijn eerste gedachte was, om bij het politie-bureau te beproeven, of ik geen verlofbiljet kon bekomen om zonder pas te vertrekken. Ik ging er dus heen, vertelde hoe de zaak stond en gaf mijne hoop te kennen, daar mijn pas toch bij mijne aankomst aan het bureau der politie gezonden en behoorlijk was geregistreerd, dat men mij het verlangde verlof niet zou weigeren; maar het antwoord, dat ik bekwam, was stellig afwijzend. Men had zoo dikwijls gezien, dat Hongaren hunne passen aan Poolsche of Italiaansche uitgewekenen hadden afgestaan, dat ik den magistraat deswegens voldoende moest gerust stellen en, bij gebreke van dien, geen permissie zou bekomen om te vertrekken. Mijne zaak stond dus hopeloos, en ik zou genoodzaakt zijn, om de voorgestelde verschijning voor de regtbank te Pesth te verzuimen. In dezen nood begaf ik mij naar de Hongaarsche kanselarij, om te zien of ik den secretaris van Prins Metternich kon spreken, Mr. H. Deze was een landgenoot van mij en ik koesterde eenige hoop, dat hij misschien in staat zou zijn mij te helpen. Hij begreep terstond mijn neteligen toestand, beklaagde mij over het verlies, dat mij dreigde, en wenschte van harte mij bij te staan. — Maar, zeide hij, de politie heeft volkomen gelijk en heeft niet anders kunnen handelen, daar er onlangs strenge instructiën wegens de reispassen zijn uitgevaardigd, ik zie dus slechts één weg, om u uit deze moeijelijkheid te helpen. Maar zoo gij van mijne aanwijzing gebruik wilt maken, moet gij u op uw eerewoord verbinden, de zaak ten minste twee jaar geheim te houden.

— Goed, zeî ik, met alle genoegen, zoo gij mij slechts het noodige certificaat kunt bezorgen.

— Welnu, vervolgde hij luister dan. Ga naar het bureau van politie terug, spreek daar zoo brutaal gij maar kunt. Als Hongaar zal u dat zeker niet moeijelijk vallen. Wanneer gij dan ziet, dat hooge woorden u niet baten, spreek dan den heer commissaris op de volgende wijs toe en zeg: Mijnheer, om aan verdere redewisseling een einde te maken, verlang ik den heer Meijer te spreken! dan zult gij zien, welk een wonderbaren indruk gij maakt.

Onder voorloopige dankbetuiging nam ik afscheid van den heer H., sprong in een vigilante, om mijne longen te sparen en de politie al het gewigt mijner verbolgenheid te doen gevoelen.

— Wel, mijnheer, zei ik, toen ik het bureau van politie weder binnentrad, zoo barsch als ik slechts vermogt, hebt gij over mijne zaak nader gedacht en kan ik mijn certificaat krijgen?

De commissaris zoo wel als de klerken zetten groote oogen. Eindelijk zei een van hen, dat ik hun antwoord reeds bekomen had en dat de zaak zoo bleef.

— Wat! riep ik in klimmende woede, meent gij uwe

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER L. J. M. *Peltzer, Jeekel.*
Koba (BANKA) 12 *Junij* 1859. (2193)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *H. W. Corns de Vries, Andriesse.*
SAMARANG, 2 Julij 1859. (2170)

Op den 9den Mei jl., overleed te Geertruidenberg, vrouwe *Wilhelmina, Cornelia, van Heel,* teeder geliefde echtgenoote van
(2182) G. L. BROCX.
BATAVIA, 9 Julij 1859.
Eenige kennisgave.

Op mijne reis van **Batavia**, overleed op den 23sten Maart ll., aan boord van het schip ***Copernicus***, kapt. L. VISSER, mijn geliefde Echtgenoot de WelEdele Gestr. Heer ***Mr. Willem Suermondt E. Zn.***, mij nalatende drie kinderen, te jong om dit verlies te beseffen.
ROTTERDAM, 16 *Mei* 1859.

Weduwe L. H. C. SUERMONDT,
Geb. *Grandisson.*

Op uitdrukkelijk verlangen van den overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.
Eenige kennisgeving. (2171)

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de geliefde echtgenoot van
J. W. CORDROMP.
POERWAKARTA (*Krawang* 6 *Julij* (2185)

Den 21sten Junij ll. overleed te Kalangsarje, Residentie Krawang, de WelEdele Geb. Heer *Gustav Sillem.*
BATAVIA, 9 Julij 1859. (2194)

Op heden werdt ons onderhart diep getroffen door het verlies van onzen jongsten lieveling, ***Willem, Frederik, Bastiaan***, in den jeugdigen leeftijd van ruim acht maanden.
BATAVIA, B. SPAANDERMAN.
11 Julij 1859. J. H. SPAANDERMAN.
de Heer.
Algemeene en bijzondere kennisgave. (2226)

VENDUTIE

wegens vertrek:
Op Donderdag den 14den Julij 1859,
ten huize van den WelEd. Gestr. Heer ***J. H. H. A. Bäcke***, kapitein der Infanterie te **Mr. Cornelis**, door

Gebrs. VEIT,

van een keurig onderhouden inboedel, bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Canapés, Consoles met Marmeren bladen, Stoelen, Tafels, Kleeder- en Eetkasten, Ledikanten, Martevanen, Hang- en Tafellampen, Glaswerk, en Tafelservies, een Mahoniehouten Toilet, een zoo goed als nieuwe

MIJLORD,

met een span gedresseerde en hardloopende

WAGENPAARDEN,

een goed gedresseerd
Troepen-Paard.
enz., enz. (2178)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie
van Donderdag,
verkoopen voor rekening van belanghebbende:
10 kisten 480 Blikken Fancy BESCHUIT.
800 Goenie zakken.
500 Picols Menier.
17 Vaten Amerikaansch Meel.
900 ps. Chitzen.
(2207) ABEELEN, DENNISON EN Co.

VENDUTIE

Op Donderdag den 14 Julij 1859,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON en Co.,

Van Engelsche Zadels, Stalhalster, waarloze Hoofdstellen, Stalborstels, 4 kisten Zalm- en Carrots, Koperen- en IJzeren Deursloten, Lijnwaden, Chitzen, Dorrias Zeildoek, eene partij Plaatijzer, Zweedsche Teer, en Koolteer. Koebeesten waaronder melkgevende.
Een aandeel in de Javasche-Bank.
Een dito in het Bataviaasch-Praauwenveer.

DJATIE HOUTEN BALKEN

eene Praauw pappan. (2190)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 15den Julij 1859,
voor het Commissiehuis van
Gebr. **ROSELJE & CO.,**
van ***Aarde-, Glas- en IJzerwerk, Kramerijen, Cartonnages,*** en diverse Lijnwaden. (2196)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag den 15den dezer,
zullen de ondergeteekenden continuëren met den verkoop *à tout prix,* van

Marmeren, Albasten en Mozaïken Voorwerpen.

Het publiek wordt op deze Veiling attent gemaakt, daar het zeer zeldzaam voorkomt, dat men zich voor zóó weinig geld van wezentlijke prachtstukken kan voorzien, bedragende de prijzen waartoe tot nog toe is verkocht, naauwelijks de helft van wat die artikelen in Italië kosten.
Donderdag te voren te bezigtigen.
(2197) GEBR. ROSELJE & Co.

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag, 15 dezer,
zal mede worden verkocht,

eenig Bladkoper,

Rood Koperen } **Bouten.**
Geel „ „ }
afkomstig van het gesloopte Schip
MARIANNA ANTOINETTA.
(2222) GEBR. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op MAANDAG, den 18 Julij 1859,
in stede van op WOENSDAG, den 20 Julij,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & Co.,
à 4 pCt. Vendusalaris.
van diverse **Lijnwaden**, een factuur
Schilderijen in Vergulde en Zwarthouten Lijsten, enz. enz.
en ten tien ure precies,
voor Rekening van wie zulks zal mogen aangaan van

circa 160 picols TIN,

liggende in Entrepôt,
zijnde een gedeelte der partij gered uit het verbrande Amerikaansch schip „AUDUBON."
De **tin** zal worden verkocht bij kavelingen van
10 Schuitjes. (2216)

VENDUTIE

wegens vertrek,
op den 18den Julij,
ten huize van den WelEd. Gestr. Heer. W. J. BROUWER, op *Tanah Njonja* (*Passar Senin*)
DOOR
Gebrs. VEIT,
van een wel geconserveerden **INBOEDEL,** bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Banken, Stoelen, Tafels, Kasten, Consoles, Hang- en Tafellampen, ijzeren Ledikanten, Aard- en Glaswerk, groote Martevanen, een zoo goed als nieuwe Bendie en twee goed gedresseerde en hardloopende Overwalsche Bendiepaarden. (2224)

De geannonceerde Veiling te SOERABAIJA van het Schip

LOUISE JACOBA JOHANNA
en deszelfs Inventaris, is een dag vervroegd en zal plaats vinden op 18den Julij.
(2200) FRASER EATON & Co.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 19 Julij aanstaande voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.

van diverse Lijnwaden, Kapleder, Glas- en aardewerk, Speelkaarten, Castoren hoeden, enz., enz.
benevens:
50 picols koffij min of meer beschadigd
116 picols oud bladkoper
48 Japansche Martevanen van verschillende grootte. (2223)

VENDUTIE

Dingsdag den 19 Julij 1859,
voor het woonhuis van den Kapitein *Bijlevelt,* in het Kampement, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

van eenen netten inboedel bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang-Tafel- en Muurlampen, Stoelen, Kasten, Canapés, Tafels, Ledikanten, eene expersselijk voor dit klimaat vervaardigde Pianino van Sapenhoff, eenige partitures van Operas Compleet, Porcelein, Glas-Zilver- en Aardewerk, voorts nog 2 Spannen Wagenpaarden, Wagens, Tuigen, etc. (2221)

In het begin van de maand **Augustus**, zal publiek verkocht worden, voor Rekening des Boedels van
wijlen Dr. H. BURGER.

EEN KAPITAAL HUIS & ERF,
op **Rijswijk** bij de brug van **Molenvliet.** (2215)

Op een nader te bepalen dag zal alhier publiek verkocht worden, het Ned. schip

VIJF GEBROEDERS,

groot 486 gemeten Lasten, met deszelfs staand en loopend tuig, inventaris, enz., zooals hetzelfde thans is liggende ter reede alhier.
Nadere informatiën zijn te bekomen te Sourabaija, Samarang en alhier bij de Agenten
(2195) B. KOPERSMIT EN Co.

Aan belanghebbenden wordt medegedeeld, dat er gelegenheid bestaat om goedkoop linnengoed te laten merken in de Maleische Meisjesschool Kebon Sirie bij Mevrouw Muhlnickel. (2192)

---

onbillijke handelwijs te vervolgen? *Bassama!* D..d..rs! Is dat eene behandeling voor een Hongaar, die bij u als eerlijk bekend staat? Aan zulk eene mishandeling denk ik mij niet te onderwerpen en ik zeg u nog eens, ik vorder mijn certificaat.

— Mijnheer, ik zeg u, als gij ons door door brutaliteiten denkt vervaard te maken, dat gij u grootelijks vergist.

— Noemt gij mij brutaal! omdat ik voor mijn regt spreek? dat zal ik u anders leeren....

Nu verloor de commissaris zijn geduld. — Wilt gij wel zwijgen, mijnheer! of zal ik u op eene plaats laten brengen, daar het u minder aangenaam zal zijn dan in uw logement?

— O, zei ik koeltjes, daar ik thans aan mijne brutaliteit een einde moest maken, gij moet weten heeren, dat ik u niets meer te zeggen heb, en dat ik verlang om Herr Meijer zelf te spreken.

Deze woorden hadden de vereischte uitwerking; de gezigten der klerken zoowel als van den commissaris scheneu oogenblikkelijk te veranderen; zij wenkten en fluisterden; men zond een bode de kamer uit, en geen minuut later verscheen de directeur van politie in het bureau en zei mij: De zaak is in orde, mijnheer J. Gij zult uw certificaat dadelijk hebben.

Zulk eene wonderbare uitwerking had de naam van Herr Meijer, en de instructie, die Mr. H. mij gegeven had, bleek ten volle juiste te zijn. Ik ontving binnen een paar minuten mijn verlof en vertrok in tijds naar Pesth. Dat ik onder mijne reis en nog lang daarna mij-zelven dikwijls afvroeg: Maar wie is toch die Herr Meijer, wiens enkele naam de politie in zijne magt heeft? behoef ik niemand te zeggen. De zaak bleef mij onbegrijpelijk en daarbij had ik mij verbonden, om ten minste twee jaren te zwijgen, dus bleef het raadsel voor mij onopgelost. Intusschen kreeg ik een boek in handen, waar de naam van zekeren Herr Meijer, als een persoon van grooten invloed in voorkwam, en vroeg ik mij-zelven: Zou het misschien dezelfde joviale Meijer zijn, dien ik eens als student te Jena heb leeren kennen? Maar Meijer, dat was een naam even als Muller of Smith en dergelijken, en bij gevolg weinig in staat, mij uit den droom te helpen.

Eindelijk, gedurende de revolutie, ontmoette ik den heer H., die mede de zijde des volks had gekozen, en nu viel mijn eerste gesprek op de goede dienst, die hij mij eens tijdens mijn verblijf te Weenen bewezen had.

Hij begon hartelijk te lagchen, en zei: Weet gij inderdaad nog niet, wie die geduchte Herr Meijer was?

— Neen, mijnheer, bernam ik.

— Nu, zeide hij, dan zal ik het u zeggen: »Herr Meijer" was het parool der politie op dien dag, toen gij bij mij kwaamt! Thans was mij het geheim volkomen opgehelderd. Op het bureau had men mij voor een lid van de politie aangezien, daar ik hun geheim scheen te weten en begreep, dat ik voor mijne brutaliteit alle reden had. Mijn vriend H. had mij dus de beste instructie gegeven, en wie ooit met de Oostenrijksche politie in moeite mogt komen, wensch ik een even krachtigen talisman als de naam van den invloedrijken Herr Meijer.

DE TABAKSZAK.

Ik zat bij Sperl te Weenen met smaak mijn goeden Hongaarsche tabak te rooken, dien ik uit voorzorg had medegebragt, om gedurende de drie weken van mijn verblijf in de hoofdstad te gebruiken. Mijn tabakszak lag voor mij op de tafel. Een paar minuten daarna kwam er een heer naar mij toe, hij nam een stoel en zette zich naast mij, prees den aangenamen geur van mijn tabak en verzocht mij eens te mogen stoppen.

— Met genoegen, zei ik, hem den zak toereikende; nu begon hij den Hongaarschen tabak nog meer te prijzen en vroeg op eene heel onnoozele wijs, of ik er veel van mede had gebragt?

— Wel, hernam ik zonder erg, zoo veel als ik hier denk te gebruiken, een paar ponden.

— Zoo, zei hij, dan moet ik u zeggen, dat ik verpligt ben u naar het naaste bureau te brengen; als politie-beambte dien ik u tot verantwoording te roepen. Waar logeert gij?

— In de Witte Vos, No. 4.

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK,

op Woensdag, den 13den Julij, des avonds van 8 tot half 11 ure.

Namens de Directie:
De Secretaris,
(2205) E. JEEKEL.

GELDLOTERIJ

TEN BEHOEVE VAN DEN

BATAVIASCHEN SCHOUWBURG.

De Directie van het Bataviasche tooneel brengt ter kennis van belanghebbenden, dat bij de op Vrijdag den 8 dezer, ten overstaan van den Wd. Notaris Mr. R. V. HEIJLIGER, plaats gehad hebbende trekking der ***Geldloterij***, de gestelde prijzen en premien zijn gevallen op de navolgende nummers.

No.	657	*f* 40000.—	No.	870	*f* 300.—	No.	894	*f* 200.—
»	829	» 20000.—	»	709	» 300.—	»	757	» 200.—
»	601	» 10000.—	»	244	» 300.—	»	554	» 200.—
»	631	» 5000.—	»	691	» 300.—	»	404	» 200.—
»	542	» 3000.—	»	9	» 300.—	»	504	» 200.—
»	309	» 2000.—	»	213	» 300.—	»	109	» 200.—
»	524	» 1500.—	»	462	» 300.—	»	135	» 200.—
»	802	» 1000.—	»	453	» 300.—	»	327	» 200.—
»	720	» 600.—	»	401	» 300.—	»	921	» 200.—
»	340	» 400.—	»	471	» 300.—	»	361	» 200.—
»	118	» 300.—	»	4	» 300.—	»	753	» 200.—
»	144	» 300.—	»	478	» 300.—	»	715	» 200.—
»	963	» 300.—	»	539	» 300.—	»	549	» 200.—
»	579	» 300.—	»	732	» 300.—	»	755	» 200.—
»	900	» 300.—	»	977	» 300.—	»	20	» 200.—
»	323	» 300.—	»	889	» 200.—	»	97	» 200.—
»	157	» 300.—	»	80	» 200.—	»	160	» 200.—
»	138	» 300.—	»	781	» 200.—	»	31	» 200.—
»	409	» 300.—	»	469	» 200.—	»	641	» 200.—
»	767	» 300.—	»	35	» 200.—	»	30	» 200.—

No. 408 1ste Premie *f* 2000.— No. 934 2de Premie *f* 2000.—

De uitkeering der prijzen en premien is bepaald op Maandag den 18 dezer en volgende dagen, ten Kantore van de Heeren **Tiedeman en van Kerchem** alhier.

De Directie:
J. M. TIEDEMAN,
President.
WAANDERS,
(2199) *Secretaris.*

Bij de Ondergeteekende ontvangen:
Verschillende soorten van
IJzer en gekeperd Koper Gaas voor centrifuge.
ARÉOMETRES, SACCHAROMÈTRES,
Vèsé-Sirops van Mailchiost en glas, en een groot assortiment van diverse meubelen.
(2203) A. BÉDIER.

Per RICHARD THORNTON

direct van Londen ontvangen:
ALLSOPP'S INDIA PALE ALE,
in fleschen en op kruiken:
BARCLERIJ, PERKIN'S, PORTER en FANCIJ BESCHUIT in soorten
bij partij en detaille.
(2177) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Ontvangen:
Een partij zeer goede

SINGAPORE PLANKEN.

(2204) A. BÉDIER.

WOODBURY & PAGE

BERIGTEN DAT HUN
PHOTOGRAPHISCH ATELIER
bij de Stad, **bepaaldelijk** op den 15den aanstaande wordt gesloten. (2208)

Ontvangen van Engeland:

Superieure Scheermessen,

LUND'S ZAKPOTLOODEN,
Kleine Chubb's patent HANG- en TROMMEL-SLOTEN,
FRAAIJE DUBBELLOOP JAGTGEWEEREN,
Minié en Enfield Buksen,
Van achter ladende GEWEEREN en BUKSEN (à bascule).

REVOLVER PISTOLEN.

ZADELS, TUIGEN VOOR GROOTE PAARDEN.
BRANDWAARBORG-KASTEN.
IJzeren Stoelen.
Superieure Madera, Sherry en Champagne.
(2189) JOHN PRYCE EN Co.

Chinesche Vloermatten,

van diverse grootten en kleuren bij
(2217) JOHN PRYCE EN Co.

Nagemaakte schildpadsoep

Op Zaturdag den 16den dezer
bij
(2210) F. PEREIRA.

Eene Hollandsche BONNE,
biedt zich aan om eene familie op de reis naar **Nederland** te vergezellen.
Nadere informatien bij
(2225) W. BRUINING.

LET WEL!

ZEGT HET VOORT!!!

IEMAND van middelbaren leeftijd, Nederlander, ervaren in de Maleidsche taal, grondig bekend met ***Suiker-, Koffij-, Tabak-, Katoen-*** en ***Cacao-Cultures***, waarvoor ruim tien jaren in Suriname doorgebragt, zag zich gaarne als ADMINISTRATEUR bij een dier takken van Cultures

Geplaatst.

Aanvankelijk heeft hij minder het oog op een ruim salaris, dan wel eene op billijkheid gegronde verzekering van verhoogd inkomen voor het vervolg.
Adres Lett. D. bureau **Java-Bode.**
(2175.)

IEMAND,
Hollander van geboorte, thans nog in Europa, grondig bekend met alles wat tot het

TABAKSVAK,

behoort, alsmede ervaren in de administratie, zag zich gaarne op eene Tabaks-onderneming geplaatst.
Inclineerende gelieve men zich te adresseren onder letter Z, bureau Java-Bode. (2172)

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van
TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,
wordt ***f* 100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.
Adres
(2166) KRUIJMEL *te Batavia.*

Gevraagd:

f 9000

op obligatie met soliede borg.
Brieven franco onder La. G. adres den Heer H. M. VAN DORP te Batavia. (2198)

TE KOOP.

Vier prachtige Schilderijen, in olieverw,
voorstellende;
HOLLANDSCHE LANDSCHAPPEN, geteekend door den schilder ***de Vogel***, te Dordrecht, in rijk vergulde Lijsten.
Te bezigtigen in het *Hôtel der Nederlanden.* (2214)

TE KOOP
TWEE HUIZEN
op
Kebon Sirih, thans bewoond door de HoogEd. Gestr. Heeren **Vogelpoot**, Kommandant van Z. M. Marine en **Rutering**, Directeur van producten en civiele magazijnen.
Te bevragen bij
(2202) DÜMMLER EN Co.

Bij eene familie te Batavia, vraagt men tegen ruim Salaris eene ***GOUVERNANTE***, voor de gewone vakken van onderwijs en Fransche en Engelsche talen. Kennis der muziek zal eene aanbeveling zijn. Letter A.
(2173) LANGE en Co.

TE KOOP
Amerikaansche PLOEGEN.
Vervaardigd voor het werk met Karbouwen en Sampie's,
bij
(2201) DÜMMLER EN Co.

TE KOOP
Twee spannen Makassaarsche Isabellen,
die ook als Vierspan kunnen gebruikt worden, goed loopen en bij uitnemendheid mak zijn.
Adres
(2215) H. M. VAN DORP.

In Koop verlangd:
EEN ZESTAL HERTEN.
Adres:
(2219) LANGE EN Co.

Blijkens akte op den 6den Julij ll. voor den ondergeteekenden waarnemenden Notaris verleden, is de vennootschap onder de firma **E. FUHRI & Co.**, te rekenen van den 1sten Julij ll. ontbonden, zullende de zaken dier firma worden geliquideerd door den vennoot **J. CRINCE LE ROY.**

De tijdelijk waarn. Notaris,
(2211) T. A. KLINKHAMER.

Met referte tot bovenstaande advertentie hebben wij de eer mede te deelen, dat wij de zaken der firma **E. FUHRI & Co.,** bestaande in:

BOEK- COURANT- EN HANDELSDRUKKERIJ
EN
BOEK- EN PAPIERHANDEL,

voor eigene rekening zullen voortzetten.
Wij vleijen ons, dat het vertrouwen, hetwelk de vorige firma genoot, ook aan ons zal mogen ten deel vallen, terwijl wij in staat gesteld zijn door een geheel nieuw, pas uit Europa ontvangen materieel voor de drukkerij, (waarbij eene ruime sortering fraaije letter en keurige figuren en vignetten) ons door de uitvoering van het drukwerk gunstig te onderscheiden.
LE ROY & Co.
SOERABAIJA, 1 *Julij* 1859. 2212

HOLLOWAY'S ZALF.

Alle huidziekten, bijzonderlijk die verontrustende aard, eigenaardig aan de verzengde luchtstreken, worden onfeilbaar genezen door deze onvergelijkelijke Zalf, waarvan onlangs een groote voorraad in dit eiland Java, werdt ingevoerd, tengevolge van het sterk toenemend debiet. Niet slechts ligte en uitwendige uitslag, maar ettergezwellen, diepe wonden, zeer, vloeijende zweren, hoe ook, worden door dezelve volkomen geheeld, ze dringt door tot den oorsprong der kwaal en behoed vergifting. Het is geene bloote uitwendige genezing, slechts eene verberging der ziekte om straks een meer voornaam orgaan te heviger aan te vallen, neen, dezelve is volkomen en voortdurend, want de zalf zuigt het venijn uit de wonde en werpt het uit in de ontlasting der vochten.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2209)

— Nu, wilt gij dan wel zoo goed zijn, mij daar eerst te brengen, om te zien of het waar is?

— Daar zal ik mij niet tegen verzetten, wel wetende, dat uw spionnenstelsel allen tegenstand nutteloos zou maken, hoe onaangenaam het mij ook zij mag.

Dit zeggende stond ik op en volgde hem, nadat hij intusschen mijn pijp en tabakszak reeds in beslag had genomen, als *corpus delicti.* Onderweg bedacht ik mij, dat ik het nommer van mijne kamer verkeerd had opgegeven en 4 had gezegd in plaats van 5, zoo als het werkelijk was — een vergissing, daar ik te weinig gewigt aan hechtte, om die dadelijk te verbeteren. Dit toeval gaf evenwel aan de zaak onverwacht eene geheel andere wending.

Toe wij in mijn logement den trap opgingen, kon ik aan een wenk van den knecht reeds zien, dat het karakter van mijn medgezel hem bekend was, en toen wij de eerste verdieping bereikt hadden, riep ik den knecht ter zijde en vertelde hem, dat ik dien heer No. 4 als mijne kamer had opgegeven en dat hij medekwam, om te zien of het waarheid was.

— Natuurlijk, zei de knecht, terwijl hij mij op nieuw een wenk gaf, en zich toen naar den *spitzel* (spion) wendende, vervolgde hij: Deze heer is hier gelogeerd en zijn naam en kwaliteit zijn behoorlijk in het stamboek aangeteekend.

— Goed, zei de spion, wilt gij dan die kamer maar eens open maken?

— Dat, zei de knecht, spijt mij u te moeten zeggen, is voor het oogenblik onmogelijk, daar de vriend van Mr. Theodorowich, — hier boog hij voor mij — den sleutel heeft bij zich gestoken en er de deur mede uitgegaan is.

Nu eerst begon ik te begrijpen, waar de knecht heen wilde. Mr. Theodorowich, een vriend van mij, logeerde in de kamer naast aan en nu liet ik mij onwillekeurig in de grap medeslepen, in de hoop, dat er onder zulke omstandigheden kans zoude zijn, om eene boete van eenige honderd florijnen te ontgaan, die ik stellig in 't vooruitzigt had.

— Zoo als gij ziet, zei ik tegen den spion, de verklaring van dezen man stelt mij buiten staat u genoegen te geven. Wat kunt gij verder van mij verlangen?

— Uwe bagaadje te onderzoeken, mijnheer, zeide hij, en den tabak te zien; doch daar ik uwe bekentenis reeds heb, wil ik u voor het oogenblik de moeite sparen, om uwe kamer open te breken. Portier, ik stel u voor dezen heer verantwoordelijk!

— Zeer goed, antwoordde de knecht, voor zoo ver mij aangaat.

Hiermede ging de spion heen en bleef ik met den knecht staan.

(*Wordt vervolgd.*)

JAVA-BODE

H. H. inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Tweede halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor *Franco* toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Tweede halfjaar:

voor Batavia.................................. *f* 12,50
„ Java.. „ 15.—
„ de Buitenbezittingen .... „ 17,50.
„ Nederland............................ „ 22,50.

Brieven *franco* aan *den Administrateur,*
(2167) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te *Samarang*, **E. Fuhri & Co.** te *Soerabaija*, **Weijermans & Co.** te *Pasoeroean*, **Blok & Ruzette**, te *Cheribon*, Mevr. de Wed. **G. M. van Dort**, te *Tagal*, **G. A. Hogenraad**, te *Madioen* en **H. R. van Wijk, Rzn.** te *Padang.*

JAVA-BODE.

De ABONNEMENTS-GELDEN voor dit blad kunnen op de verschillende Buitenbezittingen van Java, mede worden afgedragen aan de Agenten der Stoomschepen van den heer W. CORES DE VRIES.

De Administrateur,
(2168) H. M. VAN DORP.

Er bestaat gelegenheid om in te teekenen op de vertaling eener:

Romantische geschiedenis uit de Julij omwenteling in Frankrijk en volgende jaren enz.

De opbrengst van het werk wordt door vertaler gebragt voor één derde ten voordeele van het

JONGEN-WEEZEN-GESTICHT TE SOERABAIJA

en één gedeelte van het over blijvende, ten behoeve *der achtergeblevene betrekkingen, van de ongelukkige slagtoffers, die, op de Zuid-oostkust van Borneo, bij den opstand aldaar, hun leven hebben verloren.*

Het werk zal worden gedrukt met een geheel nieuwe en duidelijke letter en pl. min 300 blazijden druks beslaan.

Prospectus en inteekening-lijst, liggen ter lezing en teekening bij de uitgevers dezer Courant, bij de Heeren LANGE en Co. alhier, zoomede bij de uitgevers van het werk Gebr. GIMBERG en Co. te Soerabaija. (2184)

G. KOLFF en Co. te Batavia.

Ontvingen van Parijs

een nieuw uitgezocht Assortiment ovale en vierkante sierlijk **vergulde** en **Palisander Schilderij lijsten,** in alle formaten en desseins met daarbij behoorende **passe partouts,** uitnemend geschikt voor **Portretten** en **Platen.**

Alle vierkante **Kaders** worden voorts op verlangde dimensiën vervaardigd en van glas en het noodige voorzien. (2181)

De gunstig bekende

KETTNER'S ORGELINES,

van $3^1/_2$ octaaf, zuiver en melodieus van toon, weder ontvangen bij
(2220) G. KOLFF & Co.

INDISCH STAATSBLAD A°. 1857.

(Noman-Editie).

Ontvangen en ad *f* **3,**— verkrijgbaar, zoomede;

De Indische Staatsbladen,

compleet tot 1856 in twee heel lederen banden ad *f* **63.**
Te Batavia bij
(2185) C. KOLFF EN Co.

Bij G. KOLFF *&* Co., te *Batavia* en de GROOT, KOLFF *&* Co., te *Samarang*, is de inteekening geopend op een ***voor Indië***, hoogst belangrijk werk:

FASTES MILITAIRES

des

INDES-ORIENTALES NEÊRLANDAISES,

par **A. J. GERLACH,** Capitaine d' Artillerie, au service de S. M. le Roi des Pays-Bas.

Uitgave JOH. NOMAN *&* ZOON, te *Zalt-Bommel.*

Prijs voor Indië *f* 16.—. (2179)

STOOMBOOT SAMARANG PACKET

vertrekt den 17 Julij naar

Samarang.

Adres bij
de Agenten,
(2218) LEVERT & Co.

Stoombootdienst naar, en van Samarang en Soerabaija.

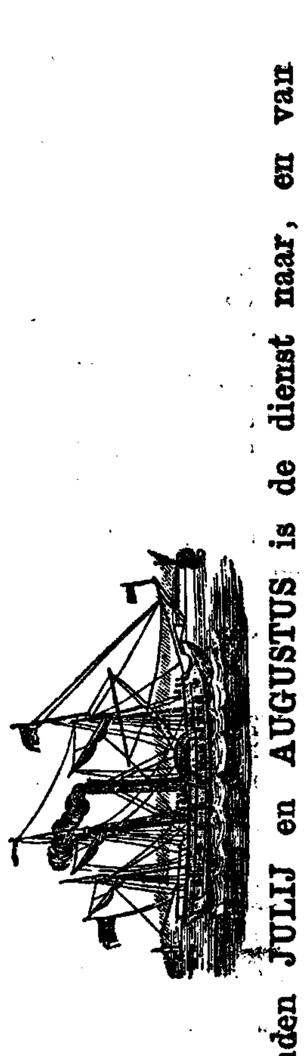

Gedurende de maanden JULIJ en AUGUSTUS is de dienst naar, en van bovengenoemde plaatsen geregeld als volgt:

Van BATAVIA naar SAMARANG op den 18 Julij, den 3 en 18 Augustus.
„ SAMARANG „ SOERABAIJA „ „ 21 „ „ 6 „ 21 „
„ SOERABAIJA „ SAMARANG „ „ 25 „ „ 10 „ 25 „
„ SAMARANG „ BATAVIA „ „ 27 „ „ 12 „ 27 „

Nadere inlichtingen bij W. CORES DE VRIES.
(2206)

STOOMBOOT OENARANG.

Dit stoomschip zal in plaats van zoo als vroeger geannonceerd op den 20ste dezer alsnu op ZATURDAG den 23 dezer des morgens ten 8 ure van hier vertrekken naar SAMARANG en van SAMARANG den 25 naar SOERABAIJA, zijnde de terugreis van daar naar SAMARANG en BATAVIA bepaald op VRIJDAG den 29 dezer.

Nadere informatiën bij de Agenten
(2169) LANDBERG BEZOET DE BIE EN Co.

BATAVIA.

Wij vernemen, dat Z. E. de Gouverneur-Generaal, aanstaanden Vrijdag, den 15 dezer, met de stoomboot *Oenarang* naar Japara zal vertrekken.

Ll. Maandag zou alhier aan den inlandschen soldaat Kartosmito genaamd, een vonnis van den krijgsraad ten uitvoer gelegd worden. Bij het voorlezen van het vonnis, sprong de veroordeelde eensklaps op den majoor Jalink toe en bragt dien hoofdofficier met een, door hem heimelijk verborgen, mesje een steek toe, die gelukkig niet diep genoeg doordrong, zoodat de majoor er met een kleine schramp afkwam. De dader is dadelijk overmeesterd. Als oorzaak van dezen moordaanslag geeft men op, dat de veroordeelde de doodstraf gevraagd had, in plaats van het over hem uitgesproken vonnis, en dat hij nu waarschijnlijk, door een hoofdofficier te vermoorden, zich een doodvonnis op den hals zou halen.

— Men meldt ons van Sourabaija, dat aldaar berigten van Macasser, tot den 4den dezer loopende, aangebragt waren. Volgens deze zoude de Boniers, door gebrek gedwongen, een inval in de Noordelijke districten hebben bewerkstelligd en de kolonel Waleson, ter hunner beteugeling, naar Maros vertrokken zijn.

Ook liep er een gerucht, dat onze nederzetting op Koetei aangevallen was, welk berigt zich echter tot heden niet bevestigd heeft en aan twijfel onderworpen is.

— Men meldt ons, dat de suikerfabriek van den Chinees Tan Siong, te Bekassi, door een hevigen brand, die op den 10den dezer daar uitgebarsten is, geheel al is afgebrand. De schade wordt op meer dan *f* 100,000 begroot.

In ons nummer van 6 dezer, hebben wij medegedeeld eenige berigten, per telegraaf ontvangen, nopens den staat van zaken in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo.

Sedert zijn dienaangaande schriftelijke rapporten ingekomen van den gouvernements commissaris over dat gewest, loopende tot 6 dezer, en waaraan wij de volgende meer uitvoerige berigten ontleenen.

Op den 11den Junij jl. rukte de commissaris, met vijf compagniën van het 9de bataillon infanterie, de detachementen artillerie en sappeurs en eene landingsdivisie van Z. M. stoomschepen Ardjoeno, Montrado en Celebes, sterk 110 man, onder bevel van den Lt. ter zee 2de kl. van Alphen, benevens de ambulance, naar Martapoera op.

De magt was geëmbarkeerd op de Celebes en de Boni.

Den 12den kwam men bij Martapoera, werwaarts een paar zendelingen werden afgevaardigd met eene publicatie, om de bevolking gerust te stellen en tot onderwerping aan te sporen. Er was toen eene menigte vijandig gezind volk te Martapoera bijeengekomen, dat echter, den volgenden morgen, bij eene verkenning met gewapende sloepen door den commissaris, werd bevonden te zijn vertrokken.

Op dien togt melde zich bij den commissaris aan de rijksbestierder van Banjermasin, pangeran Hidajat-Oellah die de verzekering zijner trouw en onderwerping aan het gouvernement kwam aanbieden.

Hij werd in het residentie-huis bij den commissaris toegelaten, waarop vier andere prinsen zich mede aanmeldden en even zoo werden ontvangen, terwijl hun aanzienlijk gevolg voor het residentiehuis verzamelde.

Deze grooten waren alle zeer onthutst en konden slechts na eenigen tijd hunne bedaardheid terugkrijgen. De rijksbestierder verklaarde, dat hij van de verradelijke plannen, die kort te voren waren ten uitvoer gelegd, niets had geweten en dat hij de magt niet had, om later iets tot bedwinging te doen, hetgeen hij geheel toeschreef aan de kuiperijen van den sulthan Tamdjid-Illah om hem te benadeelen.

In den loop van den dag debarkeerden de voortroep en betrok de verlatene kraton, zoomede de hoofdtroep, die op de aloen-aloen, welke de kraton aan ééne zijde begrenst, een bivouac betrok. De reserve bleef voorloopig op de Celebes.

Nergens werd verzet ondervonden.

Den 14den Junij werd in het residentie-huis eene vergadering gehouden met den rijksbestierder en de aanwezige prinsen en mantri's, waarvan een dertigtal opkwam. Daarbij werd hun aangezegd, dat het dragen van wapenen, anders dan de gewone kris of klewang, werd verboden en een ieder, die met eene lans gewapend werd bevonden, zou worden gearresteerd. Dit bevel werd gehoorzaamd, en zelfs werden berigten verstrekt, waardoor het gelukte in de nabijheid eenige arrestatiën te doen, waaronder de kiai's Singo-Pradjo en Wira Djaja, twee voorname aanvoerders der gewapenden tegen Kalangan en Pengaron.

Op den 15den Junij debarkeerde de reserve en bezette de kraton, ter vervanging van den voortroep, die op dien dag, onder bevel van kapitein van Oijen, van Martapoera vertrok, en den regter-oever van de Riam kanan volgende, op den 18den Pengaron bereikte, juist toen eene bende van een duizendtal Moeningers gereed stond, het etablissement op nieuw aan te vallen. Zij namen dadelijk de vlugt.

Op dezen togt heeft de ingenieur van het mijnwezen Rant, als vrijwilliger, de kolonne tot gids gediend.

Slechts bij Soengiraja werd op den 17den tegenstand ondervonden; een duizendtal gewapend Moeningers en Dajaks-paré had zich daar genesteld, om de troepen te overvallen. Met eene onverwachte beweging links uit de flank, liet de kapitein van Oijen er op instormen en dreef den vijand op de vlugt, na hem een verlies van een dertigtal dooden en nog meer geblesseerden te hebben berokkend.

Als zich daarbij bijzonder te hebben onderscheiden, worden genoemd de luitenants Scheepers van de sappeurs, Verstege en Magnin van de infanterie, en Sluijterman van Loo van de marine.

De verdediging van Pengaron is een roemvol feit geweest. Sedert 29 April was men daar bij herhaling aangevallen en geheel van de gemeenschap met de hoofdplaats afgesloten. Met een veertigtal soldaten en een personeel van 400 kettinggangers en een 200 tal pandelingen, in eene gedurende den opstand opgeregte palisadering opgesloten, was er eene waardige en moedige houding van het dirigerend personeel noodig, om tegen de aanvallen van buiten en de zamenspanningen van binnen bestand te zijn.

Den 15den en 16den Junij werden van uit Martapoera militaire verkenningen gedaan, om zamenscholingen van den vijand uiteen te jagen, maar overal nam hij de vlugt. Op laatstgenoemden dag bezocht de commissaris het établissement Kalangan en vond daar alles verwoest, maar geene opstandelingen meer. Te Goenoeng Lawah werd zekere pembekel Taha, een der deelhebbers aan den moord te Kalangan, gearresteerd. In den nacht van den 18den op den 19den, trachtte hij te vlugten en had hij zich van een der geweren van de wacht meester gemaakt. Hij werd echter door een der op post staande matrozen achtervolgd en gevangen. Den volgenden dag overleed hij aan eene daarbij bekomen wonde.

Den 18den Junij rukte de reserve, onder bevel van den overste Boon van Ostade, naar Goenong Djabok op, om de derwaarts gevlugte muitelingen op te zoeken. Hij kwam daar den 19den aan en vond ook daar alles verwoest, maar geene vijanden.

Door mededeelingen van den moefti des rijks, hadji Mahmoed, van den panghoeloe van Martapoera, hadji Mohamad Chalied, en van den priester hadji Mohamad Arief, die veel blijken van getrouwheid aan het gouvernement gaven, werd den commissaris bekend, wie de hoofdaanlegger was geweest van het plan, om eenen algemeenen aanval op Bandjermasin te doen.

Deze persoon had in zijne brieven gebruik gemaakt van den naam van den rijksbestuurder, pangeran Hidajat-Oellah, om aanhang te verkrijgen. Toen het aan dezen bekend werd, dat de commissaris in het bezit was van zoodanige brieven, werd hij beangst, te meer daar hem door kwaadwilligen moet zijn in het oor geblazen, dat het voornemen bestond hem te arresteren, zoodat hij, in den nacht van 18 op 19 Junij, overhaast Martapoera verliet, onder voorwendsel van zijne moeder, die in de wildernis zou zijn gevlugt, op te sporen.

Op den 19den hield de Commissaris op nieuw eene vergadering met de prinsen, mantri's, kiai's en kampongs-hoofden, ten getale van tachtig, om hun gevoelen te vernemen, nopens de maatregelen, te nemen om de zaken in eenen gezonden toestand te brengen.

Den volgenden dag leverden deze hoofden hun schriftelijk uitgebragt gevoelen in, waarvan de inhoud, som meer of min verbloemd, nederkwam op den wensch om een anderen vorst dan Tamdjit-Illah op den troon te zien.

Den 21sten Junij keerde de Commissaris naar Bandjermasing terug, alwaar in eene bijeenkomst, belegd op den 24sten daaraanvolgende, de Sulthan vrijwillig afstand deed van den troon en den wensch uitte, om naar Batavia te vertrekken.

De waarneming van het rijksbestuur werd door den

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 13 Julij 1859, No. 56.

Commissaris voorloopig opgedragen aan de pangerans Soeria Mataram en Mohamad Tambak-anjar, waarvan de Commissaris, op den 28sten Junij, te Martapoera afkondiging deed, hetgeen door de hoofden met genoegen werd vernomen. Pangeran Soeria Mataram bood zich aan om den rijkbestuurder op te zoeken, die ook eenen brief schreef aan den Commissaris, houdende, dat hij gaarne wilde terugkeeren, indien hem daartoe eene schriftelijke vergunning werd gezonden.

Hieraan werd voldaan, maar de rijkbestuurder was nog niet voldoende gerustgesteld en, bij het afzenden van deze berigten, was hij nog niet teruggekeerd.

Den 26sten Junij werd een detachement van 50 infanteristen, onder bevel van den kapitein Schiff, gezonden naar Tjempaka, waar zamenscholingen plaats hadden. Men vond daar eene magt van 1000 à 1500 opstandelingen, die, met verlies van een vijftigtal dooden en gekwetsen, werd uit een gejaagd.

Den 28sten keerde de Commissaris naar Martapoera terug en op dien dag en den volgenden bleef het te Martapoera rustig. Maar op den 30sten werd het bivouac in de kraton door een duizental muitelingen aangevallen, juist op het oogenblik, dat, met uitzondering van de wacht, de gansche magt op de aloenaloen werd geinspecteerd. Zij waren ongemerkt in het digt begroeid terrein achter de kraton zamengetrokken, hadden twee schildwachten overvallen, de achterpoort opengehakt en waren voor een gedeelte door die poort tot in het bivouac gedrongen. Spoedig snelden de troepen binnen, grepen de muitelingen aan, waarvan sommigen, al dansende, tegen de geweren inliepen, en een goed infantrievuur, ondersteund door een paar kartetschoten uit een houwitzer, dreef hen naar buiten. Een tiental lijken lieten zij in de kraton achter, terwijl nog vele lijken en gekwetsten werden medegevoerd.

Onder de gesneuvelden waren de hadji's Boejasin en Boechaier, die onder de leiders van den opstand eene voorname rol hebben gespeeld.

Van onze zijde zijn gesneuveld twee Europeanen en een Inlander, en gekwetst twee Europeanen en vijf Inlanders. Ook de auditeur-militair mr. van der Hout heeft bij dien aanval een oogenblik in eene hagchelijke positie verkeerd.

Door de militaire bevelhebbers, de oversten van Hasselt van de zeemagt en Boon van Ostade van de infanterie, wordt zeer geroemd de bij die gelegenheid aan den dag gelegde koelbloedigheid van den kapitein Hartsteen, den 1sten luitenant Thieme, den adjudant-onderofficier van de artillerie de Moor, den korporaal van Woesik en van den matroos van de Velden van de Montrado.

Het is niet bekend werwaarts de muitelingen gevlugt zijn.

Ook in Poeloe-Petak zijn ons etablissement en de stoomer Tjipannas door de muitelingen uit de Soengei Betaran aangevallen, in zeer goed gewapende en in verdedigbaren toestand gebragte ijzeren laadschouwen, geroofd van Kalangan. De Montrado kwam daar juist aan, toen de praauwen met de Tjipannas waren slaags geweest. Den volgenden dag werden de praauwen door de Montrado genomen en de versterkingen der muitelingen aangetast, genomen en vernield; zij verloren daarbij 35 dooden en 45 gekwetsten.

De Montrado deed daarop een togt op de Negara.

Door de herstelling van de gemeenschap met Pengaron heeft men, op den 1sten Julij, ongeveer 50 ton steenkolen naar Bandjermasin kunnen afvoeren.

Bij het sluiten der rapporten was de gezondheidstoestand der troepen voortdurend zeer voldoende; er waren weinig of geene ernstige zieken.

Batavia. — Gedurende de maand Mei jl. zijn op Java en Madura aan regten gepercipieerd *f* 667,629,38, zijnde *f* 45,648,42 $^1/_2$ minder dan in Mei 1857 en *f* 105,856,93 $^1/_2$ dan in dezelfde maand van het jaar 1858.

De ontvangst gedurende de vijf eerste maanden van 1859 heeft bedragen *f* 3,304,522,37$^1/_2$.

Japara. — In den avond van Woensdag, den 22sten Junij jl., heeft, vooral in het Westelijk en Zuidelijk gedeelte dezer residentie, een uit het Zuiden en Zuid-Westen opgekomen storm, vergezeld van zwaren regen en onweder, gewoed, welke, ongerekend andere verspreide en minder belangrijke ongelukken, in de dessa's Wates en Ngemplak van het district Oendaän 125 en in de dessa's Djetis en Kapoean in het district Koedoes 32 inlandsche woningen heeft doen instorten.

Banjoemaas. — Den 5den Julij jl. is, des morgens te zes uren eenige minuten, eene allerhevigste aardbeving gevoeld, welke, in eene horizontale, van het Noorden naar het Zuiden gekeerde rigting, ruim vier seconden aanhield.

Voor zooverre bekend is, hebben de lands- en particuliere gebouwen geene schade hierdoor geleden.

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 8 Julij. Men verzocht ons het volgende te plaatsen:

Demak, 4 Julij 1859. Een Pisangtros, stelde ik mij tot nu toe altijd voor als te voorschijn tredende aan het boveneind van den stam, even als zette hij de kroon op de levenswerkzaamheid der plant, welke stam uitsterft na rijping van zijn tros, als was daarmede aan zijne roeping voldaan.

En even als tijdingen uit het tegenwoordige stormachtige Europa ons welligt spoedig zullen leeren, hoe laag vorstenkroonen kunnen dalen, zoo kunnen de reizigers van Samarang om de Oost, door op het Poststation van Demak een oogenblik uit hun rijtuig te stappen en zich regts achter den stal naar het erf van een der stalknechts te begeven, leeren, op welk laag standpunt de kroon van een pisangstam zich kan bevinden.

Aldaar bevindt zich een tros van een gedangsëwoe (duizend pisang), welke, in plaats van boven aan den zeven voet hoogen stam zich te zetelen, op een hoogte van twee voet van den grond, zich een weg gebaand heeft door den stam heen.

Reizende doctoren zullen welligt dat verschijnsel, even als ik, met eene ontijdige bevalling vergelijken.

(*Sam. Ad. Bl.*)

Soerabaija, 4 Julij. Gepasseerden Vrijdag is een Belgisch flankeur, bij het 6de Bataillon infanterie alhier, in arrest genomen, omdat hij een sergeant-majoor met zijn geweer, à bout portant, wilde doodschieten, hetgeen hem door het niet afgaan der piston mislukte.— De Commissie, belast met het onderzoek dier zaak, heeft een oogenblik later met eene nieuwe piston het geweer, dat met een kogel geladen was, afgeschoten.

Soerabaija, 6 Julij. Dezer dagen heeft in de kerkstraat een gevecht plaats gehad tusschen een sergeant en een flankeur van het 6de Bataillon, en heeft de eerste met een sabel den ongewapenden flankeur verschrikkelijke wonden aan het hoofd toegebragt.

(*Sour. Ct.*)

Soerabaija, 7 Julij. In den morgen van den 5den dezer, omstreeks te 6$^1/_4$ uren, zijn te Modjocerto vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld geworden.

De rigting dezer aardgolving werd waargenomen plaats te hebben van het zuiden naar het noorden.

Ook hier ter plaatse zijn door sommige personen, omstreeks 6$^1/_2$ uren, bewegingen van den grond, hoewel zeer zwak, bespeurd geworden; wij meenen te mogen vooronderstellen, dat aan beide verschijnselen een en dezelfde oorzaak ten grondslag strekt.

(*Oostpost*).

Pasoeroean, 6 Julij. Op den 3 Julij jl. is eene praauw Tjompreng, gevoerd door Saidi, komende van Soerabaija, beladen met machinerien en diverse andere goederen, bestemd naar Panaroekan, ten anker liggende op de hoogte van Kali Gong, in 3$^1/_2$ vadem water, des nachts te 10 uren, plotseling gezonken, zoodat zeven passagiers, waaronder drie vrouwen en een nog klein kind, benevens de equiqage zich allen met zwemmen hebben moeten redden, hetwelk hun ook gelukt is.

De oorzaak van dit ongeluk schijnt ontstaan te zijn, door dat de bodem der praauw de zwaarte der lading niet kon dragen, waardoor eenige planken zijn gebroken, hetgeen dit vaartuig oogenblikkelijk deel zinken, zonder dat er aan eene redding der goederen of zelfs der scheepspapieren te denken viel.

Er zijn direct door belanghebbenden praauwen naar dit gezonken vaartuig verzonden, ten einde zoo mogelijk de lading weder op te duiken.

— Den 1sten dezer, heeft de chinesche vrouw njonja K . . . . , alhier woonachtig, zich door ophanging van het leven beroofd.

Volgens naauwkeurig ingesteld onderzoek is gebleken, dat zij dien morgen hare dochter, K. genaamd, een meisje van omstreeks zeven jaren, naar de passar had gezonden om een touw te koopen; dat zij zich daarna in hare kamer heeft opgesloten en aan een balk opgehangen.

Volslagen armoede moet de aanleidende oorzaak daarvan geweest zijn, daar zij niets bezat en geene broodwinning had, terwijl haar man, zonder haar eenig geld achter te laten, twee maanden geleden naar Samarang vertrokken was, alwaar hij zich als suikerkoker verhuurd had.

(*Pas. N. Ad. Bl.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Marseille, 25 Mei. Uit Rome zijn alhier tijdingen ontvangen van den 22sten. Daarin wordt gemeld, dat een bloedig conflict te Cesena heeft plaats gehad tusschen Zwitsersche troepen in dienst van den paus, en de zich naar Piemont begevende vrijwilligers. Verscheidene personen werden gedood en gekwetst.

Te Faënza had van de zijde der boeren eene manifestatie plaats gehad, onder het geroep van *Leve de Paus!* De beweging schijnt dat gedeelte van de legatien, dat aan Toscane grenst, te bereiken.

Uit Beyrouth wordt geschreven, dat de grootvorst Constantijn er met zes Russische oorlogschepen is aangekomen.

Turin, 23 Mei. Een zoo even verschenen officieel bulletin bevestigt het berigt van het binnenrukken van Garibaldi, te Varese. De bevolking heeft verklaard de door Victor Emanuel verdedigde zaak te beschouwen als de zaak van geheel Italie.

Bern, 25 Mei. Alhier is het berigt ontvangen van revolutionnaire bewegingen in Lombardije.

De staf van de divisie Bontemps vertrekt heden naar Lugano; alle daartoe behoorende troepen zullen zich mede daarheen begeven.

Bern, 25 Mei. Te Camerlata bevinden zich 2000 Oostenrijkers, welke versterkingen alsmede artillerie wachtende zijn.

Garibaldi wordt te Como verwacht; zijne voorposten bevonden zich gisteren te Malrate.

Dresden, 25 Mei. De koning heeft heden middag de zitting van den landdag geopend en in zijne bij die gelegenheid uitgesproken rede aangekondigd, dat de regering, met het oog op den tegenwoordigen stand van zaken in Europa, buitengewone geldmiddelen zoude aanvragen. »De oorlog," zeide de koning, »dreigt de tractaten, waarop de regtstoestand van Europa rust, op losse schroeven te stellen. Ik ben echter sterk door het bewustzijn, steeds mijne stem te hebben doen hooren voor hetgeen de eer van Duitschland en de handhaving van het beginsel van het regt vorderden, en door het bewustzijn, dat het geheele Saksische volk dat gevoelen deelt. Mogt het tot een oorlog voor de regtvaardige zaak komen, dan hoop ik met vertrouwen, dat God met Saksen en geheel Duitschland zijn zal."

Londen, 23 Mei. De *Morning Post* zegt, dat de Engelsche regering sir James Hudson met eene buitengewone zending naar Napels zal afvaardigen; Sardinie zendt den heer Salmour. Wie de gezant van Frankrijk zal zijn, is nog niet bekend.

Volgens den *Times*, zal lord Elgin bij zijne terugkomst in Engeland den lande goede diensten kunnen bewijzen.

Bern, 25 Mei. Uit Lugano wordt gemeld, dat Garibaldi met 5000 man, doch zonder geschut, Varese gebarrikadeerd heeft. In de nabijheid van die plaats bevinden zich Oostenrijkers met geschut; de strijd heeft een aanvang genomen.

Berlijn, 25 Mei. Men spreekt hier weder van eene ophanden zijnde toenadering tusschen Rusland en Oostenrijk.

— Men weet dat de Beijersche regering toegestaan heeft, dat een naar Tyrol op marsch zijnd corps Oostenrijkers den weg over Beijersch grondgebied mag nemen en dat dit aanleiding zou kunnen geven tot de vraag, of gezegde regering door dit verlof de neutraliteit niet geschonden had. Thans verneemt men, dat tusschen beide landen eene overeenkomst bestaat, volgens welke het Beijersche gouvernement verpligt is eene passage over zijn grondgebied toe te staan en dat dit derhalve geen schending van neutraliteit kan uitmaken, tenzij de marsch niet is eene beweging van troepen van de eene Oostenrijksche plaats naar de andere, maar eene concentrering ten doel heeft.

— De Spaansche regering heeft aan eene vereeniging van mannen, welke zich ten taak gesteld had de Italianen in Spanje, die naar hun vaderland mogten willen terugkeeren, daartoe de noodige middelen te verschaffen, de vergunning ingetrokken, welke zij ten dien einde reeds verleend had. Zij is daartoe overgegaan, omdat zij, besloten hebbende zich strikt onzijdig te houden, den schijn eener vijandige demonstratie tegen Oostenrijk wil ontgaan.

— De *Moniteur* deelt den volgenden telegram mede:

Alessandria, 25 Mei. De keizer heeft heden eenige uren te Voghera doorgebragt. Zijn vertrek is nog niet bepaald.

— De dienst *Havas Bullier* geeft de volgende telegrafische berigten:

Londen, 26 Mei. Lord Derby heeft, in antwoord aan eene deputatie van den lordmayor en andere leden van het Londensch gemeentebestuur, die de onzijdigheid gedurende den oorlog kwamen vragen, deze onzijdigheid beloofd en bevestigd, dat Rusland op nieuw heeft verzekerd, dat het tractaat, tusschen dat rijk en Frankrijk, waarvan men gesproken had, niet bestaat.

Weenen, 25 Mei. Officieel Bullettin. In het gevecht te Montebello hebben de oostenrijksche soldaten een schitterende dapperheid aan den dag gelegd; 't getal dooden is onbekend; er zijn 300 gekwetsten, onder wie een generaal-majoor en 16 officieren.

Veldmaarschalk Urban marcheert op Vareza aan tegen Garibaldi, wien generaal Viel van Bielle schijnt te volgen.

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(*Vervolg*).

Dezelfde opmerking geldt ten aanzien van hetgeen ze voor het Nederlandsche leger voorsloeg: vooreerst het onder de wapenen houden der ligting van 1854, die den 1sten Mei vijf jaren gediend had. De kamer heeft te regt beweerd, dat dit in strijd was met de grondwet, die een vijfjarigen diensttijd voorschrijft, en het daartoe strekkende ontwerp werd dan ook verworpen. Thans is nog het voorstel aanhangig, om de ligtingen van 1856 en 1857 te doen zamen blijven; ook dit zal door de kamer niet worden goedgekeurd. Het Nederlandsche volk wil den vrede, en mogten er ook hoog geplaatsten in den lande zijn, die uit persoonlijke antipathie zouden verlangen, dat aan den krijg wierd deelgenomen, elke poging daartoe, reeds aangewend of nog aan te wenden, stuit af op het gezond verstand van het volk. Maar om dat gezond verstand te doen zegevieren, is dan ook een krachtig, zelfstandig gouvernement nodig, dat weet wat het wil. Ziedaar de roeping van ons nieuw cabinet, en zoo dit nieuwe cabinet, zoo als nu de algemeene opinie reeds zegt, zamengesteld is uit mannen, die de beginselen belijden, welke ons van 1849 tot April 1853, sterk maakten en welvaart gaven, dan mag men met nog meer minachting nederzien op eene beweging als die, welke in April van laatstgenoemd jaar plaats had, en onder de leus der godsdienst ons zes jaren lang aan allerlei onvruchtbare proefnemingen en magtelooze plannen ter prooi gaf. In 1859 zullen wij dan weder even ver zijn als in 1853, min het verlorene, al bestond het slechts uit een onvruchtbaar tijdvak van zes jaren, hetgeen voor de constitutioneele ontwikkeling van een volk een groot verlies is.

Onder hen, die te vreden zullen zijn met de optreding van een cabinet, dat weet wat het wil, behoort ongetwijfeld de deensche gezant. Reeds stipte ik het aan, dat Denemarken in dezelfde verhouding tot den Bond staat als Nederland, en de gezant heeft in last van zijn gouvernement, om naauwkeurig na te gaan, wat er ten onzent in deze geschiedt, ten einde de deensche regering hare maatregelen daarnaar berame. De goede man studeert en leest en onderzoekt, maar tot dus verre wist hij nog even weinig van de zaken, als ons bewind er van scheen te weten. Nu zal hij uit de verlegenheid worden gered. Ook de fransche gezant zal thans weten, waaraan hij zich te houden heeft; reeds heeft er, door eene kleine feil in de vormen, eenige botsing plaats gehad, maar die is thans, na een uitstapje van den baron d' André naar zijne familie, geheel uitgewischt. Ons volk geeft allerminst aanleiding tot eenige politieke moeijelijkheid: geen zweem van demonstratie heeft er plaats; zoo er al eenige mogt waargenomen worden, dan is het van de droefheid der kapitalisten, die nog altijd gebukt zijn onder den lagen stand der metallieken en andere effecten.

Ik behoef u wel niet te zeggen, dat de gespannen staatkundige toestand alle andere zaken in de schaduw stelt, ja zelfs de oorlogsgebeurtenissen in Italië verliezen voor zoo ver zij histoire — bataille zijn, veel van haar belang. Toch mag ik niet zoo verre gaan van te beweren, dat men er zich niet mede bemoeit. Dat bewijzen de talrijke artikelen, die er in alle dagbladen en tijdschriften over voorkomen, en de menigte geschriften, naar aanleiding daarvan het licht ziende en die allen hunne lezers vinden; ook aan kaarten ontbreekt het ons niet en onze heeren uitgevers zien zoo zeer het winstgevende in, om zich op dat terrein te bewegen, dat alle andere uitgaven er voor achter schijnen

te staan. Geheel te verwonderen is dit niet, want zij gevoelen maar al te zeer, dat de oorlog en de daaruit voortspruitende finantiele moeijelijkheden allernadeeligst voor die andere uitgaven zijn, zoo als die zich dan ook openbaren in alle handelingen van het maatschappelijk leven. Reeds schreef ik u, dat er tentoonstellingen om uitgesteld werden; thans verneemt men, dat ook het internationale muziekfeest, dit jaar te Arnhem te houden, geen voortgang hebben zal, en het staat te bezien, of het wereldmuziekfeest voor dit jaar te Londen aangekondigd, wel zal doorgaan. Reizigers toch kan men weder voor dezen zomer niet verwachten. Wilt gij er een bewijs van: te Scheveningen, de badplaats, welke thans zoo zeer en vogue is, werd tot hiertoe nog geen enkel logis besproken.

Gelukkig dat onze tentoonstelling van schilderijen zoo vroeg is ingevallen; men merkt daar althans zeer weinig van den invloed der treurige gebeurtenissen. Ruim zeven honderd schilderijen werden ingezonden en daaronder van de beste buitenlandsche meesters. Gij zult niet verlangen, dat ik u eene kritische beschouwing van onze expositie geef; geloof mij op mijn woord, wanneer ik er van verklaar, dat zij zoowel in omvang als gehalte de vorige tentoonstellingen overtreft, ofschoon er geen enkel stuk is, dat, zoo als in den regel het geval was, meer dan alle anderen de aandacht trok, zoo als bijvoorbeeld de stukken van de Keyser, Pieneman, Kruseman, Gallait en anderen. Dit jaar heeft voor de eerste maal de bekrooning plaats van staatswege, waartoe zes gouden medailles zijn uitgeloofd, terwijl de gemeente tien gouden medailles beschikbaar gesteld heeft; de staat onder voorwaarde evenwel, ten einde te verhoeden, dat niet altijd dezelfde personen bekroond worden, dat zij, die niet voor de bekrooning in aanmerking willen komen, zich daaraan onttrekken kunnen. Die voorwaarde ligt wel in den aard der zaak, maar, zonder officiele vaststelling er van, vreesden velen van zelfverheffing beschuldigd te worden, wanneer zij zich aan de bekrooning onttrokken. Thans echter heeft een vrij aanzienlijk getal onzer voornaamste schilders, wien, even als aan sommige paarden bij de wedrennen, *altijd* de prijzen ten deel vielen, verklaard niet voor de bekrooning te exposeren. Jongstleden Zondag had de plegtige openstelling plaats met het gewone ceremonieel: burgermeester, wethouders, inzenders en wat dies meer zij.

(*Wordt vervolgd.*)

's Gravenhage, 25 Mei. Naar men verneemt zal Z. M. de koning, tot den 14den Junij aanstaande, op het Loo blijven en dan weder naar de residentie terugkeeren.

— H. M. de koningin- moeder heeft gisteren aan het diner bij HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik deelgenomen.

— Z. K. H. de prins van Oranje is bijna alle morgen bij de oefeningen der recruten van het regement grenadiers en jagers, als ook van het 3e regement dragonders tegenwoordig.

— H. K. H. prinses Maria, die zich sedert eenigen tijd te Voorburg bevindt, heeft reeds meermalen aan de weekgodsdienstoefeningen in deze residentie deelgenomen.

— Naar men verneemt, wordt, den 5den der volgende maand, baron d'André, gezant van Z. M. den keizer van Frankrijk, in de residentie terugverwacht.

ENGELAND.

Londen, 24 Mei. Volgens eene mededeeling in de *Times*, *Daily News* en *Advertiser*, hebben lord Palmerston en lord John Russell in de laatste dagen eene bijeenkomst met elkander gehad en een of- en defensief verbond tegen het ministerie-Derby gesloten. De *Advertiser* verwacht, ten gevolge daarvan, dat de regering in Junij op een votum van wantrouwen schipbreuk zal lijden en verheugt er zich over, dat Engeland zoodoende het gevaar zal ontloopen van in een oorlog ten behoeve van Oostenrijk gewikkeld te worden. De *Times* schijnt minder ingenomen met het gesloten verbond. Het ongeluk, zegt het blad, brengt wonderlijke personen bijeen, en lord Palmerston en lord John Russell zullen ongetwijfeld trachten te herstellen, wat hunne oneenigheden hebben overhoop geworpen. Zij zullen in de oppositie, zoowel als in het bewind te zamen gaan, en zoo men geloof kan slaan aan hunne verzekeringen tot de kiezers, dan bezitten zij een fiksche meerderheid op de conservatieven. De inzigten van den heer Bright zijn welligt voor hem- zelf nog een geheim, doch de partij der onafhankelijken is met zijne leiding niet tevreden genoeg, om hem in eene goed overlegde allliantie met het conservatieve cabinet te volgen. Naar alle waarschijnlijkheid zal er een votum van wantrouwen worden voorgesteld en, wanneer alles zorgvuldig behandeld wordt, kan het niet anders, of de regering krijgt de nederlaag. Wij betreuren het echter, dat de liberalen weder aan het bewind zullen komen, nu de moeijelijkheden, ten gevolge waarvan zij vroeger aftraden, verergerd zijn.

Ook de *Globe* vermeldt het gerucht van eene overeenkomst tusschen lord Palmerston en lord John Russell, en hoopt dat het ministerie Derby spoedig moge aftreden.

— De Londensche dagbladen deelen een brief uit Aden ramp, waarin het volgend berigt omtrent een vreeselijke ramp, waardoor die stad getroffen werd, voorkomt: Een hevige storm is, in den nacht van den 30sten April op den 1sten Mei, over Aden losgebarsten. Gedurende drie uren woedde hij met het grootste geweld voort. Honderd zeven en tachtig van steen opgetrokken huizen liggen in bouwvallen, bijna al de regenputten zijn vernield en de wegen onbruikbaar geworden. Een dertigtal personen is verdronken op plaatsen, welke men dacht, dat niet door het water zouden kunnen bereikt worden. De schade wordt op 20 à 30,000 ponden sterling geschat. De gebouwen van de compagnie hebben echter geene schade geleden.

Londen, 25 Mei. Het ministerieele orgaan, de *Morning Herald*, beheist heden het berigt, dat lord Palmerston zoude beloofd hebben om, bijaldien hij weder aan het gezag geraakte, zich aan de zijde van Frankrijk in den oorlog tegen Oostenrijk te scharen.

— De *Morning Chronicle* verzekert, dat de door lord J. Russell geleide oppositie, onmiddelijk na de opening van het parlement, eene het ministerie vijandige motie zal indienen.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 Mei. Door den generaal Forey is aan den maarschalk Baraguay d'Hilliers het navolgende rapport uitgebragt nopens het gevecht te Montebello.

Voghera, 20 Mei. 1859, *des middernachts.*

Mijnheer de Maarschalk!

»Bij deze heb ik de eer u verslag te doen van het gevecht, heden door mijne divisie geleverd.

»Te $12^1/_2$ uren vernam ik, dat eene sterke, van geschut voorziene Oostenrijksche kolonne Casteggio bezet en de voorposten (Piemontesche ruiterij uit Montebello teruggedreven had. Onmiddelijk begaf ik mij met twee bataillons van het 74ste regiment naar de voorposten op den weg van Montebello, ten einde twee bataillons van het 84ste regiment boven Voghera, ter hoogte van Madura, af te lossen. Het overige mijner divisie maakte zich intusschen strijdvaardig en stelde zich in beweging, met eene batterij artillerie (de 6de van het 8ste regiment) voorop.

»Toen ik aan de brug over de beek Fossagazzo aangekomen was en dus aan de uiterste grens onzer voorposten, liet ik eene sectie artillerie post vatten, ter regter- en linkerzijde ondersteund door twee bataillons van het 84ste regiment, die langs de zoomen der beek hunne tirailleurs uitspreidden.

»Intusschen was de vijand van Montebello naar Ginestrello doorgedrongen. Onderrigt zijnde, dat hij zich in mijne rigting voortbewoog en wel in twee kolonnes, waarvan de eene langs den heirweg en de andere langs den spoorwegdijk marcheerde, gaf ik aan het ter linkerzijde opgestelde bataillon van het 74ste regiment bevel, om den spoorwegdijk te Cascina-Nuova te bezetten. Aan het andere bataillon gelastte ik, om ter regterzijde van den heirweg, achterwaarts van de bataillons van het 84ste regiment, post te vatten.

»Naauwelijks waren deze bewegingen volbragt, of er ving langs de geheele linie een levendig gewervuur aan tusschen onze tirailleurs en die des vijands, die op ons aanrukte, en zijne tirailleurs door zijne voorhoede dekte, welke van de zijde van Ginestrello te voorschijn kwam. Onze artillerie opende haar vuur op die voorhoede; de vijand bragt daarop eveneens zijne artillerie in het gevecht.

»Ik gaf toen aan mijn regtervleugel bevel om voorwaarts te rukken. De vijand trok voor het geweld der onzen terug. Hij bemerkte toen echter, dat ik ter linkerzijde van den weg slechts één bataillon opgesteld had, en zond tegen hetzelve eene sterke kolonne af. Door de krachtige houding en den moed van dat bataillon, dat door den kolonel Cambriels gecommandeerd werd, en ten gevolge van de gelukkige charges der Piemontesche ruiterij, op bewonderenswaardige wijze door den generaal de Sonnaz gecommandeerd, werden de Oostenrijkers echter tot den aftogt gedwongen.

»Op dit oogeblik kwam de generaal Blanchard opdagen met het 98ste regiment en een bataillon van het 91ste, hebbende hij de twee anderen te Oriolo moeten achterlaten, ten einde aan den vijand, die zich daar bevond, het hoofd te bieden. Ik gaf den generaal bevel om het bataillon van het 74ste regiment, dat met de verdediging van den spoorwegdijk belast was, te gaan aflossen en zich zoo sterk mogelijk in Cascina-Nuova te nestelen.

»Van dien kant gerustgesteld, deed ik mijn regtervleugel andermaal voorwaarts rukken en bemagtigde, echter niet zonder een ernstigen tegenstand ontmoet te hebben, de positie van Ginestrello. Van oordeel zijnde, dat ik mij gemakkelijker van Montebello zou kunnen meester maken, wanneer ik met het gros der infanterie langs de hoogten trok en de artillerie, onder bedekking van de Piemontesche ruiterij, langs den heirweg zond, organiseerde ik mijne kolonne van aanval in dien geest, en plaatste ze onder bevel van den generaal Beuret.

»Het 17de bataillon jagers, ondersteund door het 84ste en 74ste regiment, die intusschen échelons-gewijs opgesteld waren, wierpen zich op de zuidzijde van Montebello, waar de vijand zich versterkt had.

»Er ontstond daarop in de straten van het dorp een strijd van man tegen man; wij moesten het dorp huis voor huis innemen. Het is gedurende dat gevecht, dat generaal Beuret aan mijn zijde doodelijk gekwetst werd.

»Na een hardnekkigen tegenstand geboden te hebben, moesten de Oostenrijkers voor het geweld onzer troepen wijken. Zij retrancheerden zich daarop op krachtige wijze op de begraafplaats, doch zagen zich die laatste positie door middel onzer bajonnetten ontweldigen, welk wapenfeit door de onzen begroet werd met den duizendwerf herhaalden kreet *Leve de keizer!*

»Het was toen $6^1/_2$ uur des namiddags. Ik oordeelde dat het voorzigtig was, om het succes van den dag niet verder voort te zetten, en deed mijne troepen halt houden achter de hoogte, waarop de begraafplaats gelegen is. Op de hoogte-zelve liet ik vier stukken geschut planten en deed haar door een zwerm tirailleurs bezetten, die de Oostenrijksche achterhoede tot in Casteggio terugdreven.

»Korten tijd daarna bespeurde ik, dat de Oostenrijksche kolonnes Casteggio ontruimden, waar zij eene achterhoede lieten, om langs den weg van Casatisma af te trekken.

»Ik kan niet genoeg met lof uitweiden, Mijnheer de Maarschalk, over het vuur onzer troepen; officieren, onderofficieren en soldaten, allen hebben onderling, in moed gewedijverd. Ik mag ook de officieren van mijn staf niet vergeten, die mij op uitmuntende wijze ter zijde stonden. Later zal ik de eer hebben de namen van diegenen op te geven, die zich het meest hebben onderscheiden.

»Het juiste cijfer van de door ons geleden verliezen is mij nog onbekend. Die verliezen zijn echter groot, vooral aan hoofdofficieren, die zich meerendeels persoonlijk hebben blootgesteld. Bij benadering meen ik ons verlies op 600 à 700 man dooden en gewonden te kunnen schatten.

Te rekenen naar het aantal dooden, dat vooral Montebello gevonden is, moet het verlies des vija[nds] zeer aanzienlijk geweest zijn.

»Wij hebben 200 krijgsgevangenen gemaakt, wa[ar]onder een kolonel en verscheidene officieren. Een a[an]tal artillerie-wagens zijn eveneens in onze magt geval[len].

»Wat mij persoonlijk aanbelangt, Mijnheer de Ma[arschalk], ik acht mij gelukkig, dat mijne divisie de eer[ste] geweest is, die met den vijand slaags raakte. Die roe[m]rijke vuurdoop, die een der schoonste namen van [het] keizerrijk in herinnering brengt, zal, hoop ik, een d[er] rustpunten aanduiden, waarvan de keizer in zijne d[...] orde gewaagde.

De gen. comm. der 1e divisie van de 1e legerafdeeli[ng]

FOREY.

»PS. Naar de inlichtingen, die mij van alle zij[den] toevloeijen, waren de Oostenrijkers minstens 15 à 18[000] man sterk; mag ik aan de mededeelingen der krij[gs]gevangenen geloof slaan, dan was de vijandelijke m[acht] nog veel sterker."

Parijs, 25 Mei. Een correspondent van den *Con[sti]tutionnel* schrijft het volgende, dd. 21 dezer:

De keizer is heden morgen met den spoortrein [naar] Voghera gereisd, en van daar is hij te paard [in] de vlakte gedaald, die het kleine stadje Montebello o[m]ringt. 't Is een uitgestrekte vlakte, met eenige b[oom]schaadjes beplant en hier en daar ziet men weidela[nden] of korenakkers. Het slagveld was nog met lijken [be]dekt. Wel had men zich 's nachts en 's morge[ns] bezig gehouden, met de gekwetsten te vervoeren, m[aar] toch heeft de keizer het veld eenigermate in dien [toe]stand kunnen zien, waarin de legers het gelaten h[ad]den. Maarschalk Baraguey d' Hilliers vergezelde d[en] keizer. Generaal Forey, door een kogel, die op zi[jn] sabelscheede afstootte, aan het been gekwetst, he[eft] zich alleen aan den keizer kunnen voorstellen, [die] hem omhelsde, terwijl hij hem in de warmste bew[oor]dingen geluk wenschte met zijn uitstekend gedr[ag]. Kolonel Cambriels werd eveneens door den keizer o[m]helsd, en heden avond liep hier het gerucht, dat d[e] dappere officier, wiens moed ik niet te veel prijs, hooge belooning heeft ontvangen, die hij op het sl[ag]veld verdiend heeft.

Verscheiden krijgsgevangen gemaakte Oostenrijks[che] officieren zijn tot den keizer geleid, die zich met h[en] heeft onderhouden. De houding dezer officieren, bij allen nog jonge lieden, was zeer waardig. Eenig[en] hunner bevonden zich den vorigen winter nog in hooge kringen te Parijs, en men wil zelfs, dat een v[an] hen de eer heeft gehad, bij een feest op de Tuilerien d[oor] zijn gezant voorgesteld en ontvangen geworden te zi[jn].

Het bezoek, door den keizer op het slagveld gebra[gt], heeft de soldaten niet verwonderd, maar hun een [on]beschrijflijke vreugde veroorzaakt. Toen de gekw[et]sten den keizer bemerkten, juichten zij hem harte[lijk] toe; en hunne kameraden, die hen op draagbaren [...] op de armen droegen, bleven staan, zwaaiden hun[ne] mutsen, en uitten den kreet, welke die des aan[vals] en der overwinning geweest was: Leve de keiz[er!] Op hunne beurt hebben de soldaten, die onder de [wa]penen waren gebleven, den keizer door warme [toe]juiching bedankt, en den officieren, dezen avond [te] Voghera gekomen, ontbrak het aan woorden, om u[it] te drukken, wat 's keizers gelaat aan voldoening [en] nationale fierheid verried.

De gevangene Oostenrijkers beschouwden den souve[rein] van Frankrijk mede nieuwsgierig, en hunne oogen op[en]baarden een ontroering, die men zich gemakkelijk d[en]ken kan.

— Een brief uit Milaan deelt ons een tijding me[de] die wij op zijn minst gelooven, dat voorbarig is, dat het fransche escader, 't welk zich voor die s[tad] bevindt, de forten heeft opgeëischt, zich binnen d[en] maal 24 uren over te geven; na ommekomst van [...] zen tijd zou het vuur geopend worden.

Van den anderen kant meldt een brief uit Wee[nen], dd. 20 Mei, dat men zich in de hoofdstad zeer o[n]rust maakt over aartshertog Maximiliaan, die in It[alie] gebleven is, ofschoon ontzet van de hooge ambten, hij bekleedde. Het schijnt, dat de jonge oostenrijks[che] prins, van Ragusa naar Spignone terugkeerende, moeite ter wereld heeft gehad, om aan de vervolg[ing] van een franschen kruiser in de Adriatische Zee ontsnappen.

— De Moniteur van heden bevat de volgende t[ele]grafische dépêche:

Alessandria, 24 Mei. De gekwetsten in het geve[cht] van Montebello zijn, door middel van den spoorw[eg] naar de hospitalen alhier vervoerd, waar zij het vo[or]werp der meest belangstellende zorg zijn.

De oostenrijksche gevangenen, die gisteren te d[e] stede zijn aangekomen, vertrekken per trein n[aar] Genève, van waar zij naar Marseille vervoerd word[en]. De keizer heeft, voor hun vertrek, hun onderstand geld doen geworden.

— Tengevolge van geschillen, welke gerezen zijn [tus]schen den heer Achille Jubinal, hoofdredacteur [...] den *Courrier de Paris*, en de eigenaars van dat b[lad], heeft zich het zonderlinge feit voorgedaan, dat t[wee] nommers van dit blad, elk op een andere drukk[erij] gedrukt (en een van beiden slechts den naam van [den] hoofdredacteur dragende) tegelijk werden uitgege[ven].

DUITSCHLAND.

Weenen, 22 Mei. Een deel van het personeel [der] keizerlijke militaire centraal- kanselarij is gisteren n[aar] Verona vertrokken. De oprigting van vijf nieuwe ja[ger]bataillons is bevolen en wel zoodanig, dat ze in [den] kortst mogelijken tijd gereed moeten zijn. Ook spre[ekt] men van eene vermeerdering der artillerie en de [...] rigting van verscheidene regimenten ligte cavalle[rie].

— De keizer heeft onze stad nog niet verlaten; [zijn] vertrek naar Italie is tot den 26sten of 28sten uitgest[eld].

— In Bohemen zal een observatie-corps bije[en]trokken worden, waarvan het hoofdkwartier voorlo[opig] in Praag zal zijn.

De aartshertog Albert, die zich thans te Salzb[urg] bevindt, zal het opperbevel over dit corps voeren.

De Servische majoor Simits is met eene offic[iele] zending van prins Milosch alhier aangekomen, [en] moet namelijk van den vorst van Servie den last [...]

vangen hebben, om onze regering de geruststellende verzekering te geven, dat hij er niet aan denkt, zich aan de suzereine magt der Porte te onttrekken.

Intusschen twijfelt men hier zeer aan deze vredelievende verklaring van prins Milosch, en men gelooft, dat hij geen oogenblik zal aarzelen om een slag te slaan, zoodra hij het tijdstip daartoe gunstig acht.

Frankfort, 25 Mei. Het gerucht, dat tusschen Saksen, Beijeren en Oostenrijk een afzonderlijk verdrag zou zijn gesloten, met het oog op zekere eventualiteiten in den tegenwoordigen oorlog, vindt hier geen geloof. Indien ook een plan van dien aard moge bestaan hebben, dan is hieraan toch geen gevolg gegeven, en wel uit hoofde van de vertoogen der Pruissische regering.

— Het bevestigt zich, dat de hertog van Nassau voornemens is, zich aan het hoofd van zijn contingent te plaatsen, indien het tot eene concentratie van Duitsche bondstroepen aan den Rijn mogt komen. Voorshands is dit echter niet waarschijnlijk.

— De jeugdige prins Maurits van Oettingen-Wallenstein is, als tweede luitenant, bij de Beijersche armee in dienst getreden. Naar men uit Munchen verneemt, zullen velen uit den hoogen adel dit voorbeeld volgen. Ook hebben reeds vele, sedert geruimen tijd gepensioneerde, officieren vrijwillig der regering hunne dienst aangeboden.

De Banus Jellachich.

Joseph Jellachich, banus van Croatië, die in den ouderdom van 59 jaren overleden is, was de zoon des veldmaarschalks van denzelfden naam, die zich in de oorlogen tegen Frankrijk, gedurende het keizerrijk, onderscheidde. Bovenal was hij bekend als het geduchte opperhoofd der verschrikkelijke Croaten, en velen nog stellen hem zich gemakkelijk voor met een wild uitzigt en een barbaarsch voorkomen. Niemand geleek minder op een wilde dan deze laatste vertegenwoordiger van den grooten leenadel. Hij was een beminnelijk, beschaafd, welwillend man, zeer net in zijn voorkomen, zeer verfijnd in zijn leven. Hij sprak het Fransch, Italiaansch, Slavonisch en Hongaarsch zuiver, maar schreef bij voorkeur Duitsch. In deze taal heeft hij verscheiden deelen balladen, oden en liederen, die populair zijn geworden, uitgegeven.

Men kent de gewigtige rol, die hij in 1848 en 1849 gespeeld heeft; zijne populariteit onder de soldaten was zoo groot, dat hem dit bij het Weener hof verdacht maakte. Hij werd van al zijne titels beroofd, zelfs voor verrader en rebel verklaard, maar kwam weldra weder in gunst. Het oordeel, door zijne tijdgenooten over hem geveld, is zeer gunstig; hij was in waarheid, hoedanig men ook over zijne staatkundige gevoelens moge denken, een der uitstekendste mannen van het tegenwoordig Oostenrijk.

ITALIË.

Antwerpen, 24 Mei. Voor de derde maal ontvangen wij de tijding van het overlijden des konings van Napels. Thans is dit berigt officieel en zal niet meer gelogenstraft worden.

Ferdinand II werd den 12den Januarij 1810 geboren. Hij bereikte overmits den leeftijd van negen en veertig jaren. Hij was, den 8sten November 1830, zijn vader Frans I opgevolgd, zoodat hij gevolgelijk negen en twintig jaren geregeerd heeft. Zijn opvolger is prins Frans, Maria, Leopold, den 16den Januarij 1835 geboren uit de koningin Maria Christina, dochter van wijlen koning Victor Emanuel I van Sardinië, welke veertien dagen na de geboorte van haren zoon overleed.

Bijaldien men aan den *Times* geloof mag slaan, alsdan zoude Frankrijk geneigd zijn, om de onzijdigheid der beide Sicilien te erkennen, en zulks om reden, dat, na den dood des konings, geen verbond met Oostenrijk meer te vreezen is. De berigten uit Napels, dd. 21 Mei, welke ons de telegraaf heeft overgebragt, zeggen, dat men den zedelijken toestand des lands zeer overdreven heeft en dat zich de liberale partij aldaar organiseert. Er wordt bijgevoegd, dat de prins van Syracuse nog steeds te Terro del Greco ziek ligt en de engelsche agenten zich alle moeite geven, om de onzijdigheid te doen handhaven. Zij hadden eene zamenkomst met de leiders van de partij der koningin gehad, welke, naar men wil, meer tot Oostenrijk overhelt.

— Berigten uit Napels, dd. 21 Mei, melden, dat de troepen, gedurende het sterven des konings, rondom de Caserte gekampeerd waren, terwijl het overige gedeelte des legers te Napels geconsigneerd was. De generaals slapen in de forten.

De hertog van Calabrië heeft verscheiden personen doen arresteren, beschuldigd van zich tegen zijne troonsbeklimming verzet te hebben. De derde ligting veroorzaakt vele moeijelijkheden. Een groot aantal conscrits vlugtte naar 't gebergte.

AMERIKA.

Brand van tien amerikaansche stoombooten.

Dagbladen uit Amerika berigten een verschrikkelijk ongeluk, dat te Pittsburgh gebeurd is. Den 7den Mei ontstond er brand aan boord van de *Henry-Graff*, en deelde zich met zulk een snelheid aan de naburige schepen mede, dat na verloop van eenige minuten er tien in volle vlam stonden. Zij zijn geheelenal afgebrand, en dat het vuur ook niet de anderen verslonden heeft, die er ten getale van omstreeks dertig aanwezig waren, heeft men alleen daaraan toe te schrijven, dat de *South-America* op dat oogenblik stoomde. Zij kon dus onmiddelijk vier er van in de rivier slepen, en genoegzaam van de reeds aangetaste verwijderen, om den voortgang der vlammen te stuiten. De tien verbrande stoombooten heetten: *Henry-Graff Panola, Jenny Gray, Douncil-Bluff, James Wood, J. H. Conn, Potomac, Belmont, Cremonia, Commerce.*

De hitte van dit onmetelijk vuur was zoo verschrikkelijk, dat de spuiten zich hebben moeten bepalen, tot het behoud der magazijnen en entrepôts aan de kaai, waarvoor men alle reden had te vrezen. Gelukkig waren de op dat oogenblik reeds ingescheepte ladingen van nog maar luttel beteekenis. Het blijkt, dat het totale verlies niet meer dan 150,000 piasters bedraagt, waarvan men reeds weet, dat een derde, bijna uitsluitend bij de maatschappij te Pittsburgh, verzekerd was.

AEGYPTE.

Alexandria, 5 Junij. Twee gedenkwaardige voorvallen hebben in Aegypte, gedurende de laatste maand, plaats gegrepen, te weten, de voleindiging van de prachtige brug te Cafe en Taija, wier inwijding in den ochtend van den 24sten ll, te 8 uren plaats vond, en de voltooijing van de telegrafische lijn van Suez naar Aden; het eerste daarmede verzonden berigt werd, den 29sten ll., te Suez ontvangen.

Een feestelijkheid van den meest plegtigen aard vond, ter gelegenheid van de inwijding der brug, plaats. Z. H. de onderkoning, al zijn ministers en de waardigheids bekleeders der regering waren daarbij tegenwoordig. De stoet verzamelde zich aan het hoofd der brug, rigtte een gebed tot God, waaraan zijn Hoogheid deel nam, ten einde de zegening des Hemels op dit groote werk af te smeeken. Ingevolge de gewoonte der muselmansche godsdienst, werden 20 buffels geofferd en, nadat hun bloed de nieuwe brug bevochtigd had, trok een koninklijke waggon, waarin de pacha en zijn gevolg gezeten waren, haar het eerst, onder een saluut van 101 schoten, over. Na deze plegtigheid, werd een groot banket aan de ingenieurs der brug en van den spoorweg aangeboden. De voltooijing der brug (welligt een der schoonste kunstwerken in de geheele wereld) zal den reizigers van groote dienst zijn; het vervoer der reizigers tot hiertoe vond door middel van een stoombootje plaats, dat hen van de eene naar de andere zijde van den Nijl overbragt, terwijl het transport der goederen van het eene naar het andere spoor door een ijzeren veerschuit plaats greep; nu echter de sporen van beide zijden door deze brug vereenigd zijn, zullen veel moeite en verlies van tijd gespaard worden. Groote lof is den ingenieur, die het opzigt over dit werk had, verschuldigd, te meer daar hij door zijne ijverige pogingen er in geslaagd is, de openstelling der brug voor het publiek, dertien maanden vóór den bepaalden tijd, te doen plaats grijpen.

In den morgen van den 25sten Mei, kwam de *Elba* in deze haven, met den electrischen kabel aan boord, aan. Deze boot kwam van Tira en Candia, van waar de kabel naar Constantinopel voortloopt. Zij vertrok, alles in gereedheid hebbende, op den 28sten Mei, doch liep op eene zandbank, waarvan zij zich-zelve, in den ochtend van den 30sten, vrij maakte en de reis voortzette. Wij hebben sinds vernomen, dat de kabel gisteren nacht te Candia geland is.

De P. en O. stoomboot *Sasette* van Bombay kwam, den 26sten Mei te Suez aan den baron Gross, fransch ambassadeur in China en gevolg, die naar Marseille vertrok aan boord hebbende.

Hier, evenals zonder twijfel overal, is de Europesche oorlog het nieuws van den dag, en vele geruchten van plaatsgevonden hebbende gevechten en behaalde overwinningen bereiken ons, doch ik zal u, als voor de echtheid daarvan niet kunnende instaan, daarmede niet ophouden. De pacha van Aegypte houdt zich bezig met de oprigting van een leger van 30.000 man, hetzij hij het voor zich zelven noodzakelijk oordeelt, een leger op voet van oorlog te hebben, hetzij om zijn zucht om met soldaten te spelen te voldoen. Geruchten willen, dat hij gelijktijdig er aan denkt, zich onafhankelijk van Turkije te verklaren; anderen zeggen, dat hij voor een bezetting van Aegypte door engelsche en fransche troepen bevreesd is, waartegen hij zich gewapend wil verzetten.

Wat de kanaal onderneming betreft, zoo zijn, in spijt van des pacha's *schijnbaren* tegenzin, om zijn Sanctie tot het begin der werkzaamheden te geven, de operatien bereids te Pelino aangevangen en de president der Compagnie vertrok met een aantal zijner beambten, in den ochtend van den 29sten Mei, naar die plaats, ten einde eene algemeene inspectie te houden. Het schijnt, dat de pacha zich in een zeer linksche positie gesteld heeft door zijne besluiteloosheid en gebrek aan standvastigheid in deze zaak betreffende het kanaal, daar hij aan de eene partij belooft, dat hij niet zal dulden, dat de werkzaamheden beginnen, terwijl hij te gelijker tijd aan de ontwerpers van het kanaal toestaat, om te doen, wat hun goed dunkt.

Men stelt zich voor groote verbeteringen te Alexandrie daar te stellen, welke een zeer verbeterd voorkomen en vele gemakken aan de stad zullen schenken. De pacha, die zeer mild met zijn geld is, doet uitgebreide bestellingen en betaalt ruimschoots voor de ten uitvoer brenging daarvan.

CHINA.

Hongkong, 22 Junij. Laatstelijk meldden wij, dat de Britsche, Fransche en Amerikaansche ministers noordwaarts waren vertrokken, om hun reis naar Peking, met de geratificeerde tractaten, te aanvaarden. Volgens onze jongste berigten van Shanghae, zouden zij langs de golf van Pecheleé, op den 15den Junij, genoemde stad verlaten, terwijl de admiraal bereids met het grootste gedeelte der engelsche magt vertrokken was.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat hun op hunne reize hinderpalen in den weg gelegd worden. De Chinesche keizerlijke commissarissen, die zich te Shanghae bevonden, deden alles om de Britsche en Fransche gevolmagtigden aldaar te doen verblijven, voorgevende, dat zij alleen gemagtigd waren, om de geratificeerde tractaten uit te wisselen, en dat zij over twee maanden in de hoofdstad verwacht werden. Twee hun gedane strenge mededeelingen, van wege de heeren Bruce en de Bourboulon, werkten eene verandering in de gevoelens van Kwei-liang en zijn medgezel uit. De laatste depêche, welke deze eerste minister tot de vertegenwoordigers van Groot-Brittannie en Frankrijk rigtte, scheen aan te duiden, dat de weg naar Peking thans voor de Britsche, Fransche en Amerikaansche gevolmagtigden openstaat. De keizerlijke commissarissen vertrokken, den 13den Junij, naar Peking. Er loopen omtrent deze zaak verschillende geruchten onder de Chinezen. Men zeide eerst, dat Senn-ko-lin-Sin, een der 40 mongoolsche prinsen, en die aan het hoofd staat of stond van de oppositie tegen de vreedzame uitwisseling der ratificatien, in ongenade gevallen is en zichzelven vergiftigd heeft. Anderen zeggen, dat het Tan, de vice-koning van Chihli is, en dan weder dat Senn-Wang zelfmoord gepleegd heeft.

Het meest geloofwaardig berigt is, dat Senn met een magt van 50 à 60,000 van zijn mongoolsche volgelingen Tientsin dekt. Desniettegenstaande besloten de Britsche en Fransche ministers naar Peking te vertrekken en nergens anders dan in de hoofdstad de ratificatien van het tractaat uit te wisselen, ter welker plaatse men hoopt, dat eenig wezentlijk voordeel door eene laatste poging zal behaald worden.

Den europeschen invloed in het Oosten zal eenig nadeel worden toegebragt, door de terugtrekking van de Fransche magt uit Cochin-China, alvorens zij veel heeft uitgerigt, om den Annamezen eenigen eerbied voor het europeesch overwigt in te boezemen. De Annamezen hebben zich zoo goed verdedigd, dat zij voorzeker het vertrek der Franschen aan hun eigen kracht zullen toeschrijven, en, ongelukkig, zijn de bevelen, om Hue, alvorens te vertrekken, te bombarderen, niet uitvoerbaar, daar het oprukken tegen die plaats nog geen aanvang genomen en groote bezwaren in zich heeft. Ondertusschen hebben de Cochin-Chinezen te Turon de linien der geallieeerde magt bedreigd. Wij vernemen van Manila, dat zij trapsgewijs hunne verdedigingslinien, in de onmiddelijke nabijheid van het kamp der verbondenen (alhoewel aan de overzijde der rivier), versterken en de laatsten noodzaken, dagelijks een kanonnade van eenige uren vol te houden. Ten laatste werd besloten hun positie te forceeren en, op den 8sten dezer, begon eene magt van 750 man een aanval op de buitenste verdedigingslinien des vijands. Na een goed onderhouden strijd van twee of drie uren, gedurende welke de Cochin-Chinezen een wel gerigt vuur onderhielden, werden drie hunner linien ingenomen en de verdedigers er uitgejaagd, 90 kanonnen, vele andere wapenen en eene menigte dooden achterlatende, die zij bij den spoed, dien zij maakten, niet konden medenemen. Deze overwinning werd niet zonder eenig verlies aan de zijde der geallieerden behaald, namelijk 8 dooden (waaronder een spaansch kapitein, Mahourat genaamd) en 40 of 50 gewonden, waarvan de meesten gevaarlijk. Door den geallieeerden genegen visschers wordt verzekerd, dat de Cochin-Chinezen 700 gekwetsten en 100 gedooden hebben. De buitgemaakte verdedigingen en wapenen werden verbrand en vernield. De Cochin-Chinezen zijn ijverig bezig, de hun overgebleven linien te versterken, en men wil, dat zij bevelen van Hue ontvangen hebben, om zich verdedigender wijze te gedragen.

Bedevaartgangers.

(Ordonnancie van 6 Julij 1859.)

Reeds dikwijls hebben wij in ons blad aangedrongen op eene voorziening tegen het aanwassend getal der priesters op Java en de buitenbezittingen, en onze denkbeelden daarover in het breede ontwikkeld.

Ieder nadenkend en in de toekomst blikkend Europeesch ingezetene zag met schrik jaarlijks het getal dier onrustbarende klasse van personen toenemen, wier fanatieke inborst reeds zoovele rampen heeft uitgewerkt en wier heimelijk drijven voorzeker den ondergang des Europeaans ten doel heeft.

Was het aan de eene zijde voor de regering dezer gewesten moeijelijk, om, zonder belemmering der godsdienstige gewoonten van de in dezen archipel woonachtige mahomedaansche bevolking, de uitbreiding van het getal priesters tegen te gaan, aan de andere zijde eischten het politiek belang en de algemeene veiligheid luide, dat dit geschiedde.

Naar ons bescheiden vermeenen, heeft de regering, door de uitvaardiging der ordonnancie van 6 Julij 1859 (staatsblad No. 42), bij de regeling van dit onderwerp, den juisten weg ingeslagen en mogen wij hopen, dat, bij eene strenge opvolging der uitgevaardigde bevelen, vooral indien de inlandsche regenten daarbij met ijver en goede trouw de hand leenen, het in de toekomst dreigend gevaar den kop is ingedrukt.

Wij hebben in ons blad gewezen op de omstandigheid, dat vele, zoo niet de meeste der in Nederlandsch-Indië terugkeerende priesters nooit de door het mahomedanisme als heilig erkende plaatsen hadden bezocht en zich ten onregte den titel en de voorregten van hadji's aanmatigden. Wij hebben aangetoond, dat deze pseudo-priesters, door hun lediggang, gepaard aan verregaanden trots en niet geringe domheid, de bloedzuigers en een geesel voor hun landgenooten werden en gevaarlijke, en gansch niet met den koran overeenstemmende beginselen en vooroordeelen verspreidden.

De regering neemt, in de praemissen van bovengenoemde ordonnancie, deze onze beweringen aan en voegt er naar waarheid bij, dat deze toestand aan vele regenten en hoofden en andere achtingswaardige Mahomedanen aanstoot en ergernis geeft.

Zoo als wij boven zeiden, was de taak der regering verre van makkelijk; te regt begreep zij, dat een bepaald verbod tot het doen der bedevaart eene belemmering der vrijheid van godsdienst zoude zijn en hare maatregelen zich tot repressive moesten bepalen.

Wij twijfelen niet, of de thans daargestelde bepalingen zullen van eene goede uitwerking wezen, dewijl nu èn het vertrek van hier èn de vergunning tot het dragen van den naam en de uitoefening der functien van priester, bij terugkomst in deze gewesten, aan billijke voorwaarden en formaliteiten zijn onderworpen, die echter niets stuitends of onbillijks in zich bevatten.

Om een pas naar Mecca te bekomen, moet de belanghebbende zich tot zijn regent of het dezen vervangend hoofd vervoegen en het is op diens voordragt, dat het gewestelijk bestuur zijner inwoning het paspoort verleent, echter niet voor dat is aangetoond, dat de vertrekkende genoegzaam middelen bezit, om de heen- en terugreize te volbrengen en tevens voldoende voor het onderhoud zijner achterblijvende betrekkingen gezorgd heeft.

Na hunne terugkomst moeten de bedevaartgangers zich bij den regent of het dezen vervangende inlandsche hoofd, binnen wiens ressort hunne woonplaats gelegen is, aanmelden, en zal deze, in tegenwoordigheid van een priester of hadji, zich, door ondervraging, overtuigen, of de teruggekeerde werkelijk de heilige plaatsen bezocht heeft.

Wanneer dit onderzoek naar genoegen afloopt, wordt den teruggekeerde een certificaat uitgereikt, van welks afgifte de regent het hoofd van gewestelijk bestuur kennis geeft.

Ieder, die bij dit onderzoek blijken geeft, Mecca niet te hebben bezocht, en desniettemin de kleeding van hadji draagt, zal voor elke overtreding eene boete van *f* 25 tot *f* 100 beloopen, welke straf mede wordt toegepast op hen, die bij hun vertrek geen reispas geligt, of verzuimd hebben, die door den Ned. consul van de doorgetrokken plaats te laten afteekenen, of wel zich, bij hun terugkeer in Ned. Indië, niet tot het bestuur der plaats hunner eerste aankomst tot het afteekenen van de pas hebben aangemeld.

Men ziet, dat deze bepalingen hoogst eenvoudig zijn en toch, bij stipte opvolging, voldoende zullen wezen.

Alleen komt ons voor, dat art. 3 der ordonnancie, waarbij bepaald wordt, dat de houder eener pas naar Mecca verpligt is, die op door hem bezochte plaatsen, waar een Nederlandsch consul of consulair agent gevestigd is, aan dezen ter visa aan te bieden, vrij illusoir is, daar de regering toch ten eenenmale de magt mist, de reisroute, door den adspirant-hadji genomen, te controleren. *(Redactie.)*

Nederland en het oorlogsgevaar.

(Vervolg.)

En wat betreft de naast aan onze grenzen gelegene Mogendheid van de drie, die aan de oorlogvoerenden de handen vrij laten in Italië, wij mogen zeker op Vorstelijke familie-relatiën de verwachting gronden van bondgenootschappelijke welwillendheid, als het gevaar ons dreigt, en de Regent van dien grooten Militairen Staat heeft dezer dagen opentlijk de verklaring afgelegd, met zijne strijd-

krachten de regtsveiligheid van Europa te willen bewaren. Maar is hem de Duitsche Bond niet een lastige band? en staat zijn leger niet te trappelen van ongeduld, om ook eens losgelaten te worden? en is onder zijne onderdanen niet nog de geest wakker, die in 1814 bij het gezang van

„Tapfre Preussen! tapfre Preussen!
„Heldenmänner seyd gegrüsst!

de noodzakelijkheid verkondigd heeft, om de Maas en de Schelde tot Duitschlands rivieren te maken?

Van dat alles, mijn Vriend, schijnen onze volksvertegenwoordigers niets te zien of niets te begrijpen, of zij, die het wel zien en het wel begrijpen, niets te willen zeggen. Misschien zijn er ook onder hen, gelijk zoo velen onder ons volk, die meenen, dat wanneer Europa weder een tijdperk moet ingaan, waarin niet meer het regt en de goede trouw, maar de magt van de sterksten gelden zal, voor ons pygmeeën-landje het een ijdel geldverspillen is, oorlogstoerustingen te bekostigen. Maar niemand, meen ik, die trouw schuldig is aan de Grondwet, mag aldus redeneren, omdat de Grondwet aan 't hoofd van den Staat een Koning plaatst, wien zij oplegt, bij zijne inhuldiging den eed te doen, dat hij het grondgebied des Rijks *met al zijn vermogen* zal verdedigen, en onder dat *vermogen* van den Koning diezelfde Grondwet hem de magt geeft om oorlog te verklaren, om zee-en landmagt te hebben en om alle ingezetenen te verpligten tot het dragen der wapenen. Daarenboven steunt deze redenering op een onderstelling, die valsch is. Een land als het onze, met een bevolking van drie à vier millioen inwoners, heeft in eene goed georganiseerde volkswapening een middel, om maanden achtereen aan een tiendubbele legermagt weerstand te bieden. Ik althans heb de vaste overtuiging, dat wij door beleid, moed, eendragt en Gods zegen het prijsgeven van ons volksbestaan aan vreemdelingen ten allen tijde kunnen afweren. Wie daaraan ook twijfelen mag, eene Regering zou, op het oogenblik, dat zij tot de overtuiging kwam van de onmogelijkheid om het grond gebied van den Staat met kracht van wapenen te verdedigen, de teugels van het bestuur in den schoot der natie moeten nederwerpen of de inlijving van den Staat in een magtiger Rijk moeten voorbereiden. En hier kom ik op het tweede punt, dat ik met U wilde bespreken, het verwijt tegen de Ministers van tot parade en ter voldoening aan militair zelfbehagen te willen beschikken over het geld der Natie—gij bespeurt dat ik hier uitdrukkingen gebruik, die niet van U zijn; gij weet wel, dat geld, uit krachte van de wet in de schatkist gevloeid, niet meer het geld is der Natie, maar geld van den Staat, bestemd voor de uitgaven van het Rijk. Zie hier wat ik op het verwijt, dat met andere woorden ook het uwe was, te zeggen heb.

Ik weet, dat gij sedert jaren de beraadslagingen volgt in de Kamers onzer Staten-Generaal. Ik behoef U dus geen overzigt te geven van den strijd, die daar jaar op jaar over de Begrooting van Oorlog gevoerd wordt. De stelling, dat een leger schatten verslindt en improductief is, en men er daarom geen hebben moet, heb ik altijd een dwaze stelling gevonden. Om het argument te wederleggen, heb ik eens deze vragen gelezen: „Uwe steenen zeeweringen kosten veel geld, en zijn improductief: moet gij er daarom geene hebben? Wanneer gij eenigen tijd voor brand zijt gespaard gebleven, moet gij uwe brandspuiten opruimen, omdat zij improductieve voorwerpen zijn?" Ik neem het tegen-argument aan, maar de vergelijking is niet juist, althans met de brandspuiten, omdat een brandspuit geen dienst doet, wanneer er geen brand is. Een leger daarentegen is een dagelijks werkend bestanddeel van het levend organismus van den Staat, ontbeerlijk misschien, maar daar ook alleen, waar een land voor alle behoeften zich-zelven genoegzaam is en het volk geresolveerd om naar de pijpen te dansen van ieder, die het wil. Men behoeft niet zeer ver terug te gaan in het verledene, om ondervindingen te ontmoeten, die leeren, dat men bij vreemde Landsregeringen zich de moeite kan sparen, om zijn regt te bepleiten, wanneer men niet eens de tanden kan laten zien. En wat is een onderhandelaar, die weet, dat zijn tegenpartij binnen tweemaal vierentwintig uren eene legermagt in het land kan brengen? Uit het besef van dat volksbelang aan de eene zijde, en onkunde van politieke toestanden aan de andere, ontstaat de strijd, die jaarlijks tegen het Xde Hoofdstuk van de Staatsbegrooting gevoerd wordt. Het waren evenwel niet allen onkundigen of partijmannen, die in de laatste jaren telkens de aanvragen om gelden voor oorlogskosten bestreden hebben. Neen, bij velen ontstond de tegenstand uit hun twijfel, of de toegestane gelden wel doelmatig besteed werden. Herinner U maar eens de beraadslagingen over de begrootingen van het loopende jaar. Zelfs bezadigde en deskundige leden in de Tweede Kamer deden dien twijfel hooren. DELPRAT betoogde, dat onze verdedigingsmiddelen niet voldeden aan de voorwaarden, door ondervinding en krijgswetenschap aan de hand gegeven, en DOMMER VAN POLDERSVELD vergeleek het Nederlandsche leger bij een zieke, ten gevolge van veelvuldige proefnemingen van verschillende heelmeesters, wegkwijnende, en waaraan de volle levenskrachten niet kunnen teruggegeven worden, tenzij er buitengewone middelen worden aangewend. Hoe dikwijls heeft THORBECKE niet verklaard, bereid te zijn zijne stem te geven tot het toestaan van alle noodige geldmiddelen voor ons Defensie- wezen, zoo hij maar de zekerheid had, dat de voorgenomen uitgaven doel zouden treffen.

De tegenwoordige Minister van Oorlog heeft, voor zoo veel ik weet, nooit de genoegzaamheid beweerd onzer verdedigingsmiddelen, en zoo hij ook bij de jongste aanbieding zijner Begrooting de leemten niet geopenbaard heeft, die er in gevonden worden, laten wij het hem niet ten kwade duiden. Ware hij-zelf daarvoor verantwoordelijk geweest, hij zou — zijn eerlijk hart is er mij borg voor — openhartig met zijn *Peccavi* voor de Kamers zijn gekomen. Nu moest zich bij een gevoel van kieschheid de hoop voegen, zoo lang er nergens zich oorlogsgevaar vertoonde, dat bij de voortduring van rust en vrede langzamerhand het ontbrekende zou kunnen worden aangevuld.

Maar zie — laat komt in de eerste weken van dit jaar de Fransche Keizer, die even weinig vergeten kan hebben, dat hij de zoon is van een Koning van Holland als de reden, waarom hij er prijs op gesteld heeft NAPOLEON DE DERDE te heeten, de denkbeelden hooren eener traditioneele politiek; eener politiek die, voor zoo ver zij Frankrijk tot aan den Rijn begeert, niet is eene eerzuchtige opwelling van een enkelen veroveraar, maar het standvastig streven van de Fransche Monarchy sedert CHARLEMAGNE; eener politiek, waartegen juist de Weener tractaten ook onze Nederlanden moesten beveiligen. Nu moest het wel raadzaam worden geacht, dat de kennis van 's Lands defensie-middelen niet binnen de wanden van het Departement van Oorlog besloten bleef, maar een onderwerp werd van gezet onderzoek en ernstige overweging bij de Regering. Daarvan is het gevolg geweest het opmaken — zoo ik meen reeds in Februarij — van twee Wetsvoorstellen, het eene ter voorziening in de meest dringende behoeften voor de aangelegenheden van het Departement van Oorlog, het andere strekkende om de uitvoering te bespoedigen der reeds goedgekeurde voornemens tot versterking van de Marine. Maar de Begrooting van Oorlog voor het jaar 1859 was vastgesteld als gegrond op een stand van zaken, waarin wijziging zou worden gebragt door eene vaste leger-organisatie bij eene Wet te regelen, en nieuwe wetten op de Nationale Militie en de Schutterijen zouden zich daarbij aansluiten. Bij de aanbieding van die Wetsvoorstellen zou de geschikte tijd zijn geweest, om aan de Staten-Generaal opening te doen van de leemten, die in 's Lands defensiewezen ontdekt waren, en al aanstonds had dit kunnen geschieden bij de voordragt van de eerst bedoelde Wet. Doch intusschen deden de berigten uit het buitenland eene toenemende spanning kennen, die spoedig gevolgd is door een werkelijken oorlog, waarvan het Hoofd van het Engelsche Ministerie opentlijk verklaarde, dat die onmogelijk binnen de grenzen van één land zou kunnen beperkt blijven, en voor alle Staten van onberekenbare gevolgen zou zijn. Hadden de Nederlandsche Ministers reden daarover anders te denken? Neen; het werd pligt niet alleen de twee gereed zijnde Wetsontwerpen onverwijld aan de Staten-Generaal aan te bieden, maar nog andere maatregelen daarbij te voegen, het verbod van den uitvoer van paarden, en het voltallig maken van het leger, 't welk de Koning door de Grondwet verpligt is te zorgen, *ten allen tijde toereikend* te zijn.

Het is waar, bij oorlogen tusschen groote Mogendheden, rust op onzen Staat geenerlei noch geschrevene noch zedelijke verpligting, om zich daarin te mengen, en strikte onzijdigheid vordert ons belang, maar onzijdigheid is een ijdel woord als men onmagtig is om die te verdedigen, en wij burgers van Nederland hebben regt van de Regering te vorderen, dat zij al wat er vereischt wordt om de bronnen onzer welvaart te beveiligen, gereed hebbe, en de Regering zou zich evenzeer aan pligtverzaking schuldig maken, zoo zij verzuimde daartoe de noodige middelen bij de Staten Generaal aan te vragen, als de Staten-Generaal, indien zij die weigerden.

Dit is ook van beide zijden zoo begrepen, gelijk gebleken is uit de aanneming der drie Wetsvoorstellen, in de zittingen der beide Kamers van den 11den en den 14den Mei. Dat daarbij uit de voordragt voor Oorlog een post voor het oprigten van een of meer kampen is uitgeligt, door afstemming in de Tweede Kamer eener verhooging van Art. 22 in het Begrootings-hoofdstuk, had eene bijzondere reden. In dien post was begrepen eene som tot het in gereedheid brengen van een legerkamp bij Millingen. De Koning namelijk heeft in de gemeente Millingen uitgestrekte heidevelden in erfpacht, en daar in de streken, waar vroeger gewoonlijk troepen kampeerden, de gronden gedeeltelijk door ontginningen zijn ingenomen en er nergens meer geschikte terreinen van genoegzame uitgestrektheid, tot het plaatsen van legerkampen geschikt, aanwezig zijn, dan waarvoor de eigenaars buitensporige prijzen vragen, zoo heeft de Koning het gebruik zijner heidevelden tot het kamperen van troepen kosteloos aan het Rijk aangeboden. De laatstvorige Minister van Oorlog heeft dit aanbod voor het Rijk aangenomen, belangrijke kosten zijn er door den Koning gedaan, om zijne heiden tot het bedoelde einde geschikt te maken, en nu het zich liet aanzien, dat legeroefeningen in het veld dringend noodig zouden worden, nu stelde de Regering voor, te mogen beschikken over de vereischte som, ten einde op het terrein, waarvan het gebruik aangeboden en aangenomen was, toen dit Ministerie optrad, de noodige voorbereidende werkzaamheden te doen verrigten. Ziedaar, mijn Vriend, de eenvoudige toedragt der zaak. Maar — ongelukkig liggen de gronden voor het kamp bestemd nabij het Loo — en — U behoef ik niets meer te zeggen — uw schrijven ligt voor mij — en ook mijn goede, inschikkelijke, ordelievende, Koningsgezinde vriend, heeft zich tot een hard oordeel laten verleiden.

En vraagt gij mij: Wat nu? — dan antwoord ik dit:

De maatregelen, tot hiertoe door de Staten-Generaal aangenomen, hebben geen ander doel, dan, gelijk de Minister van Oorlog verklaard heeft, eene verdediging des Lands ter eeniger tijd mogelijk te maken. Zal het spoedig noodig zijn, meer uitgebreide maatregelen te nemen? Wie durft de verantwoordelijkheid van een ontkennend antwoord op zich nemen? Eerlang zullen alle landen van Europa met krijgsbenden overdekt zijn, en alle zeeën door oorlogstoomschepen doorkruist worden. Wanneer onze grenzen en kusten bedreigd worden en eerst nog ons legertje tot de vereischte sterkte moet gebragt worden, de manschappen geoefend, de schutterijen marschvaardig gemaakt, de vestingen bewapend, kusten en zeegaten krachtdadig beschermd — gelukkig wie dan bij de jammerkreten van het Vaderland zal mogen zeggen: „Ik wasch mijne handen in onschuld." De Regering mag, mijns inziens, niet zwichten, maar moet alle middelen uitputten, om te verkrijgen wat zij noodig oordeelt. Kan zij dat niet door overreding, dan doe zij eene poging door het Kabinet te vervangen of door een beroep op de Kiezers. Zij moet hare smart overwinnen van zulke aanzienlijke geldsommen, die reeds tot vruchtbaarder doeleinden bestemd waren, aan oorlogstoerustingen weg te geven. Wij Nederlanders zullen ons gelukkig mogen rekenen indien het aandeel, 't welk zoo vele volken zullen te dragen hebben in de oorlogsrampen, waarmede ons werelddeel bedreigd wordt, voor ons slechts te staan zal komen op het derven van meerderen voorspoed in eenige volgende jaren. De grootste ramp, die ons zou kunnen treffen, zou het verlies zijn van een zelfstandig volksleven in een vrij Vaderland. Wij, mijn Vriend, ouderen van dagen, hebben met eigene oogen gezien den ondergang van zoo vele fortuinen, den stilstand aller bronnen van welvaart, ledige havens, doodsche kaden, en het gebrek rondwarende in onze ontvolkte en deels afgebroken straten. Wij hebben geene Philippica noodig, maar voor het jongere geslacht zou ik wenschen, dat er een DEMOSTHENES opstond, om den publieken geest wakker te schudden, ingedommeld in zoo vele jaren van vrede. Meent gij dat deze brief tot die opwekking iets kan bijdragen, ik geef U verlof daarvan gebruik te maken.

Vaarwel!
(*Redactie.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Julij 3	Engelsch	Eliza Thornton	Maxwell	Londen	21 Febr.	Batavia
″ —	″	Hound	Conoway	Liverpool	19 Maart	Singapore
″ —	Nederlandsch	Drie Vrienden	Nolting	Batavia	2 Julij	Amsterdam
″ 4	Engelsch	Lammermair	Shawen	Londen	6 Maart	Hongkong
″ 5	″	Water Lelij	Studdley	Singapore	20 Junij	Londen
″ —	″	Lady West Moreland	Wright	″	18 ″	″
″ —	Russisch	Innocent	Lussan	Antwerpen	19 Maart	Amur River
″ —	Nederlandsch	Joan	La Seur	Rotterdam	19 ″	Batavia
″ —	Amerikaansch	Tarolinla	Trench	Singapore	16 Junij	Sydney
″ —	Engelsch	Chieftain	de Saye	Londen	6 April	Shanghae
″ —	″	Alice Hawthom	Joblen	Liverpool	19 Maart	Singapore
″ 6	″	East Lothean	Grurgie	Bangkok	28 Mei	Falmouth
″ —	Nederlandsch	Jacobus	van Loon	Melbourne	3 Junij	Batavia
″ —	Engelsch	Calphurnia	Westlake	Liverpool	10 Maart	Singapore
″ —	″	Captain Cook	Cole	Melbourne	5 Junij	
″ —	Zweedsch	Swerige	Reeden	Liverpool	24 Maart	Batavia
″ —	Amerikaansch	Argonant	Norton	New York	8 April	Hongkong *)
″ 7	″	Daniel Sharp	Chohing	Boston	4 ″	Singapore
″ 8	Spaansch	Cervantes	M. Aziuvé	Manilla	2 Junij	Cadix
″ —	Amerikaansch	Ocean Steid	A. F. Smalley	P. Philip	29 Mei	
″ —	Engelsch	Havelook	Stribbliy	Londen	1 Maart	Hongkong
″ —	″	Gleam	Hinderson	″	23 ″	Singapore
″ —	Amerikaansch	Nautilus	E. Elwell	Boston	11 ″	″
″ 9	Nederlandsch	Columbine	C. H. Malbranc	Batavia	8 Julij	Rotterdam
″ 10	Amerikaansch	Patrea	Crowell	″	9 ″	Engeland
″ —	Fransch	Julie		Cherbourg	7 April	Singapore
″ —	Engelsch	Assyrian	W. Shepherd	Londen	18 ″	Shanghay
″ —	Hamburg	Alma en Olga	Osnabruck	Batavia	8 Julij	Hamburg
″ —	Nederlandsch	Anna Digna	C. Ouman	″	10 ″	Amsterdam

(* Passagiers de familie Roberts, Thomson en Mansfeld voorts de opvarende van het in 36°45′ ZB. en 89°18′ L. Bel. Gr. masteloos en in zinkende staat gevonden Engelsch Schip Sir George Anderson.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. K. Smit		Haager & Schuurman.
″	″	Joan	C. La Seur	Samarang	″
″	schoener	Johanna en Louise	C. D. Popken	Padang	″
″	schip	van Galen	J. R. Smit		Schimmelpenninck & Co.
″	″	Willem Kroonprins der Nederlanden	B. Zetteler		″
″	bark	Graaf van Heiden Reinestein	J. Warmsteker		″
″	″	Constance	Kimmerer		″
″	″	Generaal Michiels	P. G. Visser		″
″	″	Zaanstroom	R. L. Schaap		″
″	″	Jacobus	J. J. van Loon		″
″	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		″
″	3 mast	schoener Argo*	van Teutem	Rotterdam	Reynst & Vinju.
″	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bescet de Bie & Co.
″	″	Louis Meijer	O. Hazewinkel		″
″	″	Amalia Augusta	van Marle		″
″	″	Factorij	J. Janzen	Soerabaija	″
″	schip	Brouwershaven	P. Jansen	Soerabaija	″
″	bark	President Ram	J. R. Ulrich	Samarang	″
″	″	Noord-Braband	H. R. Bok		″
″	″	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
″	″	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
″	″	Jan Daniel	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
″	″	Johanna	H. O. Piccardt		″
″	″	Henriette Wilhelmina*	Bock		van Ommeren, Rueb & Co.
″	schip	Susanne*	E. Vonck	Rotterdam	″
″	″	Wilhelmina*	van Dalen		″
″	bark	St. Jan*	Lammerts		″
″	″	Eugenie	E. Bargman	Soerabaija	″
″	″	Hendrika	W. van Aalburg		″
″	″	Jannetje*	A. Lupcke		B. Kopersmit & Co.
″	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn		″
″	″	Biesbosch*	J. H. Mugge		″
″	″	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		″
″	″	Admiraal van Heemskerk	J. Koning	Samarang en Soerabaija	″
″	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		″
″	″	Vriendentrouw*	D. Grevelink		″
″	″	Waterloo*	D. Duinker	Macasser	″
″	″	Joan Melchior Kemper	Salm	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
″	schip	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
″	bark	Cornelia Henrietta*	van der Meij	Amsterdam	″
″	″	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Nederland	B. van Leeuwen & Co.
″	schip	Electra*	H. Wegman		Maclaine, Watson & Co.
″	″	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		″
″	″	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
″	bark	Hoop van Capelle	J. B. Bok		″
″	bark	Goede Verwachting*	van Lindonk	Soerabaija	The Borneo C. Limited.
″	schip	Oemar Basha*	Said Abdulla	Singapore	B. J. Jacobs.
Nederl. Ind.	bark	Alnoer*	Sech Marzoekie	Samarang	″
″	″	Ydroesie*	Said Bafagie	Soerabaija en Sumanap	″
″	″	Fathool Wadoet*	Sech Alhadat	Sumanap	″
″	brik	Fathus Seroer*	Said Alie Bazar	Balie	″
″	schoener	Berkatool Adjelan*	Aboe Sohot	Cheribon	Buijs, Jacobson & Co.
″	″	Machmoed*	Moh. Yasin	Samarang en Passier	″
″	brik	Fatahool Mobarak*	Abdulrahim	Samarang en Banjermass.	″
″	″	Hawil Hair*	Sech Arfan	Cheribon	″
″	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf		″
″	bark	Anis Balgair*	Sech bin Soenkar	Cheribon	″
″	″	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	″
″	″	Boesrool Karim*	Said Honeman	Cheribon	″
″	″	Saenah*	Moh. Seman	Kottee	″
″	″	Alosmanie*	Hadjie SenaE		″
″	″	Alrachmanie*	Moh. Sedik		″
″	″	Ellen*	T. A. P. Wentholt		B. Kopersmit & Co.
″	brik	Cheribon Packet*	W. F. Massingham		Paudel & Stiehaus.
Engelsch	″	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
″	bark	Eliza Thornton*	Maxwell	Londen	″
″	″	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
″	″	Havert Home*	Whright		″
″	″	Kate*	Grange	Melbourne en New Zeeland	″
″	brik	Entrepries	Heijts	Soerabaija	″
″	bark	Charlotte Ann*	Young		Hunter, Houghton, & Co.
″	″	Charles Prownell*	S. M. Bexfeldt	Singapore	Borneo C. Limited.
″	″	Johanna*	Wetzel	Bordeaux	C. Bahre & G. Kinder,
Fransch	″	St. Jean*	Reeden		J Cezard & Co.
″	schip	Minstrell*	Norter	Singapore	Paine, Stricker & Co.
Amerikaansch	″	Hussar*	Howland		Maclaine, Watson & Co.
″	″	Swerige	Reeden		Pandel en Stiehaus.
Zweedsch	″	Favoriten*	Raurien		Metzendorff, Wilmans & Co.
Noorwegen	brik	Wiedeman*	Kalkgloser		″
Hamburgsch	bark	John Hermann*	Dieckmann	China	″
″	″	Meteor*	Adam		″
″	″	Johannes*	Bruhn		″
″	″	Esperanza*	M. Johannsen		C. Bahre & G. Kinder.
″	schoener	Helena*	Voigt		″
Oldenburgsch	schip	O. Thijen*	Addiks		Busing, Schröder & Co.
Bremer	″	Shakespere*	Techter		″

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Batavia*.

VLAG.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		
Julij	9	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Soerabaija	6 Julij	Maclaine Watson & Co.
"	—	Nederlandsch	bark	Joan	C. La Seur	Rotterdam	19 Maart	Haager & Schuurman
"	10	Ned. Inidsch	"	Pasekan	Tan Siauwking	Pecalongan	25 Junij	Gezagvoerder
"	—	Nederlandsch	"	Factorij	J. Jansen	Rotterdam	11 Maart	Landberg Bezoet de Bie & Co.
"	—	"	"	Jacobus	J. J. van Loon	Melbourne	3 Junij	Schimmelpenninck & Co.
"	—	"	"	Hendrika	W. van Aalburg	King George Sound	20 Junij	van Ommeren Rueb & Co.
"	—	"	"	Hoop van Capelle	J. R. Bok	Soerabaija		J. Cezard & Co.
"	—	Ned. Indisch	brik	Cheribon Packet	W. F. Massingham	Cheribon	8 Julij	Pandel & Stiehaus
"	—	Z. M	stooms.	Samarang		Bandjermas		
"	—	Zweedsch	schip	Swerige	Reeden	Liverpool	24 Maart	Pandel & Stiehaus
"	12	Nederlandsch	bark	Nicolaas Witsen	B. T Stoffels	Amsterdam	19 "	B. Kopersmit & Co.
"	13	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang	12 Julij	Landberg Bezoet de Bie & Co

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Julij	10	Ned. Indisch	stooms.	Macasser	A. G. Bosch	Soerabaija
"	—	Nederlandsch	schip	Anna Digna	C. Ouman	Amsterdam
"	—	"	schoener	Helmers	van Messen	Soerabaija via Samarang
"	—	"	bark	Nicot	J. Amesz	Amsterdam
"	—	Ned. Indisch	"	Hawil Barie	Said Moh	Sumanap
"	—	"	brik	Chieftain	Kruijmel	Billiton
"	—	Engelsch	bark	Sea Queen	P. Lamset	Singapore
"	—	"	schip	Finella	W. Murray	"
"	—	Amerikaansch	"	Volant		"
"	12	Engelsch	brik	J. C. Ross	R. Ballard	Cocos Eilanden
"	—	Ned. Indisch	"	Resul Haer	Sech Joesoep	Sumbawa en Bima

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	30	N. I.	brik	Jeannette Maria	L. G Danckes	Sandelhout
Julij	1	"	bark	Tai Goan	Tan Goatsoan	Riouw
"	3	"	schoen.	Apie Maas	Tan Imsoeij	Muntok
"	—	"	bark	Joesrool Karim	Sech Said	Batavia
"	6	"	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn	"
"	—	"	bark	Borneo	Go Banhok	Banjermass.
"	—	"	"	Nawan Eljoesoor	J. C. Monteiro	Cheribon
"	—	"	schoen.	King Goan	Hoormat	Jawana

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Junij	30	N. I.	bark	Ararat	P. Ver chuur	Jawana
"	—	"	"	Said Maskoor	Hadjie Achmat	Kottee
Julij	5	"	"	Kim Wan	Lie Tjin Ing	Ch. en Riouw
"	—	"	brik	Lina	W. Steevens	Sing. en Chin.
"	6	"	schoen.	Bintang Toedjoe	C. F. Beasley	Singapore
"	—	"	bark	Liong Goan Zephyr	Tjoa Tjingtjoan	Riouw
"	—	"	schip	Gane Salim	Sech Srafi	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Ned. Indisch	bark	Crinoline	A. K. E. A. Paré		Soesman & Co.
Nederlandsch	"	Maria Adolfina	A. Blom		C. Dammetz & Co.
"	"	Julie Clair	A. van Oosteroom		Dorrepaal & Co.
"	"	Drie Gebroeders	H. Kramer		"
Ned. Ind.	"	Nawan Eljoesoor	J. C. Monteiro	China	Gezagvoerder.
"	"	Borneo	Go Banhok		"
"	"	Iskandria	D F. Varkevisser		"
"	"	Bientang Anem	D. J. de Gee		"
"	schoener	Hap Eng	Tan Kie	Riouw en Sing.	"
"	"	Aloewie Segaf	Oewa Soegie		"
"	"	Maria Catharina	E Oort	Padang	"
"	"	Apie Maas	Tan Imsoeij		"
"	"	King Goan	Hoormat		"
"	brik	Jeannette Maria	L G. Danckes		"
"	"	Joesrool Karim	Sech Said		"

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	2	N. I.	schoen	Fathal Nasar	Asegaf	Batavia
"	4	Ned.	bark	Admiraad Tromp	van Tubergen	Amboina

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Julij	2	N. I.	bark	Krabbe	Mardam	Panaroekan
"	—	"	"	Carolina	Pa-Robia	Pasoeroean
"	—	"	"	Sarie Elmashoor	Moh. Hassin	Bandjarmass.
"	3	Z. M.	stooms.	Amsterdam	Clarkson	om de west
"	—	Ned.	bark	Nicot	J. Amesz	Amsterdam
"	—	N. I.	"	Almok Tassim	Alhabassij	Pontianak
"	—	Ned.	"	Lamina Eliza eth	A. Gersen	Nederland
"	5	N. I.	"	Adenan	Efahaboesin	Bandjarmass.
"	—	Eng.	"	Senator	W. Menzus	Singapore
"	6	N. I.	stooms	Koningin der Ned.	E. Lewis	Batavia
"	—	"	schoen.	Atidjatoor Rachman	Sech B-nseer	Kotta

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER	BESTEMMING	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		Fraser, Eaton & Co.
	"	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks		"
"	"	Landbouw	Kleijnenberg		"
Amerikaansch	"	Homer	Ellius		"
Nederlandsch	"	Minister Pahud	Kievit	Nederland	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Hamburgsch	"	Magdalena	Harwichsen		"
Zweedsch	"	Göt eborg	Björk	Nederland	"
Ned. Indisch	"	Wilhelmina Cox	Deibel	Samarang	"
Nederlandsch	"	Osiris	Kramer	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Zeenimph	Witsen Elias	"	"
"	"	Acadia	Greefkes	"	"
"	"	Baron van Hardenbroek	Heunij	"	"
"	"	Ary Scheffer	Kunst		J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Willem III	van der Burg		"
"	"	Cheribon	Koers	Macasser	"
"	"	Comm. des Konings v. d. Heim.	van Zanten		"
"	"	Jeannette Agatha	Cleijndert		"
"	"	Cornelia Geertruida	Hoeksma		"
"	"	Noord Braband	Bok		"
"	"	Prins Maurits	J. J. Bart		B. Kopersmit & Co.
"	"	Aegidia en Paulina	J. K. Veldman		"
"	"	Elisabeth Antoinette	H. A. Besier		"
"	"	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Nederland	"
Engelsch	"	Swan	Graig		Hill, Broekman & Co.
Nederlandsch	"	Minister van Hall	O. de Haas		"
"	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax		B. J. van Eck & Co.
"	"	Samuel Hendricus	A. G. Bonsen		"
"	"	Dorothea Henriette	D. Smith		"
"	"	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	Nederland	P Kervel & Co
Engelsch	"	Rosina	Mc Lachlan	"	Major, Matzen & Co.
"	"	Northen Light	J. Marshall	"	"
"	"	Glenorchey	D. McKinley	Falmouth	McMillan, Marten & Co.
Nederlandsch	"	Tagal	Göbel	Nederland	E. ten Brink & Co.
"	"	Ternate	T. Kars	"	"
"	"	Jan van Brakel	C. Verheij	Macasser	"

Kort Handelsberigt van China.

Hongkong, 22 Junij 1859.

De laatste maal meldden wij, dat de uitvoer van Thee 56.987.000 ℔ beliep en sinds dien tijd zijn de volgende schepen vertrokken; Van Shanghae geen. Van Fuh-Chau de *Fiery Cross* met 860 000 ℔, *Bacchante* met 889.70000 ℔ en de *Ellen Rodger* met 765.300 ℔ Van Macao vertrok de *New-Margaret* met 479.000 ℔. Van Canton, de *Hoang Ho* met 652.000 ℔. De geheele uitvoer bedraagt tot heden 60 633 000 ℔.

Het eenige vertrek naar de Vereenigde Staten was dat van de *John Jay* van Shanghae met 526 300 ℔, hetwelk tot heden een totaal van 30 586.300 ℔ uitmaakt. De *Bell Rock* nam 102 600 ℔ voor de kolonien mede.

De *Norna* scheepte 903 balen Zijde voor Southampton in en 445 balen voor Marseille, hetgeen een totaal geeft van 71 222 balen voor eerstgenoemde, en 8.873 voor laatstgemelde haven. De *Malabar* laadde omstreeks 1.450 balen voor Southampton.

Kort Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

Manila, 16 Junij 1859.

Hennep. De geheele aanvoer van dit artikel, die niet boven de 12.000 picols liep, is tegen 4 $ 50 @ 4 $ 56 verkocht. De Sorgoson staat op 25 cents hooger dan bij de laatste opgave. De prijsvermindering van dit artikel bedraagt dus, sinds den 29sten Mei, 50 cents ℔ pic.

Suiker. Ook dit artikel is in prijs gedaald. De prijs is voor gewone Pangasinan 4 $ 31, voor Cebu 3 $ 25 @ 3 $ 31 even als voor Capiz en Iloilo; voor Taal 3 $ 13. Kleine verkoopen van gewone soorten hebben voor 5 $ @ 5 $ 5 50 plaats gevonden. De aanvoer gedurende de laatste 14 dagen bedroeg:

Taal	7 100
Pangasinan	600
Cebu en Iloilo	9.260
Totaal	16 960

Sapanhout Geen vraag. Eene groote hoeveelheid van den laatsten aanvoer, ruim 7000 pic. bleef onverkocht. De prijzen nominaal als laatstelijk.

Rijst. Behoudt den prijs van 1 $ 91 @ 2 $ 00, naar mate van derzelver landaard. De aanvoer bestond uit 12.000 Cavans Pangasinan en 2000 Ilocos en Union.

Koffij. Gezocht. Een aanvoer van Taal, 700 picols, werd @ 12 $ 44 van de hand gezet; een andere aanvoer van meer dan 1.000 picols van Zamboanga tegen 9 $ 50. Een partij No. 3 van Taal bleef onverkocht.

Huiden. Eenige kleine aanvoeren werden tot vroegere prijzen van de hand gezet.

Olie 4 400 jars Samars zijn tegen 2 $ 50 verkocht.

De vrachten bleven hetzelfde.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 12 Julij 1859.

Arak, *f* 55,—.
Koffij, Java, nominaal.
——— Padang, nominaal.
Suiker, N°. 16. nominaal.
Rijst, Indramaijoe met zakken geen voorraad.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 155,— @ *f* 170.—
——— " " 2de " *f* 140,— @ *f* 150,—
——— Carga *f* 110 @ *f* 125,—.
Wisselkoers op Holland, pari.

Te SAMARANG, den 8 Julij 1859.

Koffij
Suiker N°. 16,
Indigo,
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie gevraagd en schaarsch.
Buffelhuiden, *f* 50,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 66,— afgedaan.
Rijst ordinair wit, *f* 135 @ *f* 145,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
" carga " *f* 100 @ *f* 115,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 24,—
Katjang " *f* 17,50—
Rotting *f* 8,— @ *f* 9,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 9,—
Wisselkoers op Holland 6/m. pari.

Te SOERBAIJA, den 7 Julij 1859.

Suiker, nominaal *f* 16.
Koffij, nominaal.
Rijst (Carga) ℔ koijang, *f* 130,— @ *f* 140,—
" (witte) " " *f* 160,— @ *f* 170,—
Koehuiden ℔ pic.
Arak ℔ legger, *f* 60,—
Olie (Klapper) *f* 28 @ *f* 30.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting, *f* 8 @ *f* 9.—
Wisselkoers pari.

Te PASOEROEAN, den 7 Julij 1859.

Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 150,—
Id. (carga) " " " 120,—
Olie, (klapper) " pic. " 28,—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers pari.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 29 Junij 1859.

337-17 pic. Suiker, oogst 1858.
1,552-39 " " " 1859.
5,116-92 " Koffij " 1858.

HANDELSBERIGTEN.

*Aan- en Uitvoer te **Batavia** van den 5 tot en met den 9 Julij 1859.*

Aanvoer.

Van Boston per Amer. schip *Minstrell*, gez. Naton, agt. Paine, Stricker en co.

600 blokk. lood, 43 kn. geelkoper, 27 vs. spijkers, 590 bn. drills, 3 kn. flanel, 100 vn. harst, 50 do. tin, 50 bn. werk, 50 vn. brood, 10 do. suiker, 150 blikk. crackers, 810 tonn. ijs, *Agenten.*
144 ploegen, 8 kn. toebehooren, *Dümmler en co.*

Van Liverpool per Ned. schip *Joan Melchior Kemper*, gez. Salm, agt. Tolson, Hunt en co.

25 tonn. ijzer, 1 kt. staal, 138 coll. manufact, *Agenten.*
212 coll. manufact., 4 vn. brandy, *Burt, Myrtle en co.*
176 coll. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
20 kn. koper, 100 coll. manufact, *Borneo C. Limited.*
20 vs. hagel, 15 kn. ijzerwerk, 83 coll. manufact., *C. Bahre en G. Kinder.*
54 coll. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
180 coll. manufact, 1050 ks. zeep, *J. F. van Leeuwen en co.*
90 bund., 127 ps., 1 vt. ijzer, 53 coll manufact., *Martin, Dyce en co.*
18 coll. manufact, *Gumprich en Strauss.*
60 coll. manufact., *Adam en co.*
16 coll. manufact, *Pandel en Stiehaus.*
68 coll. manufact, *Arnold en Zn.*
5 coll. manufact., *Fraser, Eaton en co.*
30 coll. manufact, *B. Kopersmit en co.*
4 coll. manufact, *Morgan, Melbourn en co.*
100 kn. blik, *Engelhard en co.*
2 kn. manufact., 5 do. bladkoper, 20 do. ijellow metal, *Metzendorff, Wilmans en co.*
5 kn. manufact, *G. Wilson en co.*
15 kn. manufact, *Busing, Schröder en co.*
18 vn. verf, *W. Cores de Vries.*
352 coll. machinerien, 5/m. steenen, *Maclaine, Watson en co.*
16 coll. manufact, *B Andreas en co.*
83 kn. koopmanschappen, *Hunter, Houghton en co.*
2 kn. medicijnen, *John Pryce en co.*
39 coll. manufact, *E. Moormann en co.*
15 ps. ijzer, 23 coll. manufact., 26 bn. do. 134 kn. do. *Order.*

Van Singapore per Ned. bark *Johanna*, gez. Piccardt, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

2 kn. manufact, *Gumprich en Strauss.*
1 pak matten, *John Pryce en co*
5 pakk. matten, *Morgan, Melbourn en co.*
138 pakk. visch, *Order*
1000 planken, *B. Andreas en co.*
4000 planken, 26 kn castorolie, *J. Arathoen.*
3000 planken, 4 kn. castorolie, *Joakim.*

Van Samarang per N. I stoomb. *Oenarang*, gez. van Hulsteijn, agt Landberg, Bezoet de Bie en co.

83 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
1918 1/2 ℔ indigo, *B. Kopersmit en co.*
15042 1/2 ℔ indigo, *Paine, Stricker en co.*
1 kt. batik goederen, *Heng Han Haij.*
2 kn. batik goederen, *Yap Ban.*
1 kt. zijden en kat. goederen, *Lim Boen.*
1 kt. manufact., *Sie Yoetiang.*
20 koeijen, *Gezagvoerder.*

Van Soerabaija en Samarang per N. I. stoomb. *Banda*, gez. Vogel, agt. W. Cores de Vries

11 pic. notenmuskaat, *G. Wilson en co.*
1 tromm. regaal, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
eenige gouv goederen, *Gouvernement.*

Van Samarang per N. I. bark *Fatahool Moebarak*, gez. Abdul Rachman.

33000 boss rotting, 6/m. ps. borden, *Gezagvoerder.*

Van de Cocos Eilanden per Eng. bark *J. C. Ross*, gez. Ballard,

32 vn. olie, 200/m. klappers, *Agenten.*

Van China via Singapore per N. I bark *Oosterling*, gez. Walter, agt. N. H. M.

35 stoelen, 50 kn. gember, 10 stell. koffers 2 kn. laadjes, 1 kt. diversen, 1 do. mantilles, 50 stell. bloempotten, *Gezagvoerder.*
40 kn. opium, *N. H. M.*
3 coll. modewaren, *Adam en co.*
251 planken, *Nio Keoseng.*
17 coll. Chin. goederen, 4 kn do. 1 do. zijden shawls, 3 stell koffers, 4 kn. lakwerk, 1 do. zijden goederen, 4 do. sigaren, 1 do provisien, 2 do. verfhout, 1 do. geneesmiddelen, 1 do. spiegels, 1 do. vermicelli, 1 do. glaswerk, *Order.*

Van Nederland per Ned. schip *Eugenie*, gez. Bargman, agt. van Ommeren, Rueb en co.

125 kn wijn, 4 fusten do. 100 hammen, *Schimmelpenninck en co.*
100 keld. genever, *Hunter, Houghton en co.*
200 vs. boter, *Gebr. Roselje en co.*
150 vs. boter, *J. Cezard en co.*
4 kn. manufact, *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. boeken, *Lange en co.*
10 kn. papier, *G Kolff en co.*
9 kn. kleedingstukken, *Kommandant der Zeemagt.*
4 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
1 kt. ornementen, *van Riet en ter Gouw.*
7 kn. wijn, *Schiff.*
2 kn. koopmanschappen, 75 led. leggers, 150 hammen, 8 vn. wijn, 1 kt. klokken 150/m. steenen, *Order.*
9 kn. manufact., *Gumprick en Strauss.*
125 led. leggers, *Agenten.*
50 kn. opium, *N. H. M.*

Van Nederland per Ned. schip *President Ram*, gez. Ulrich, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co

100 vs. spijkers, 4 kn. manufact., 25 do. spiegeltjes, *C. Bahre en G. Kinder.*
4 kn. piano's, 10 vn. vleesch, 6 do. brood, 8 do. spek, 8 do. boter. 10 do. gort, 10 ank. azijn, 7 vn. erwten, 3 do. boonen, 5 kn. wijn, 10 vs. spijkers, *van Ommeren, Rueb en co.*
5 kn. ijzerwerk, *Metzendorff, Wilmans en co.*
1 kt. kunst bloemen, 1 do. hoeden, 1 do. lederwerk, 1 do. zadelwerk, *Picard.*
4 kn. kramerijen en zeep, *Reiss.*
19 kn. geweren, *Pandel en Stiehaus.*
4 kn. eau de cologne, 12 do manufact., *Haager en Schuurman.*
1 kt. manufact., 200 vs. boter, 65 ks. kaas, 10 vn. meel, *Engelhard en co.*
12 kn. groentens, 5 hammen, *Order.*
100 vs. boter, 200 keld. genever, *John Pryce en co.*
3 kn. schilderijen, *Weeskamer*
2 kn. boeken, 7 do. papier, *Lange en co.*
20 vs. boter, *Hogesand.*
44 kn. koper, 15 vs. spijkers, *J. Cezard en co.*
15 pakk. dekens, *Busing, Schröder en co.*
300 keld. genever, *Cassalette en co.*
100 vs. boter, 50 ks. kaas, 2 do. hammen, *G. Buijn en co.*
2 kn. glaswerk, *Morgan, Melbourn en co.*
2 kn. orgels, *Schimmelpenninck en co.*
50 kn. opium, *N. H. M.*
140 led. leggers, *G. Wilson en co.*
8 vs, lijnmeel, 24 coll. lording, 5 do. zeilgaren, 3 do. loglijnen, 1 do. vischlijnen, 460 ps. scheepsblokken, *P, Landberg en Zoon.*
100 hammen, 30 ps. ger. vleesch, *Gezagvoerder.*
1 kt. manufact., 1 piano, 200 keld. genever, 20 bn. rood garen, 16 kn. bier, 350 vs. boter, *Agenten.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Jedo*, gez. van der Hoeven, agt. J. Cezard en co.

300 pic. verf, 200 do. rotting, 500 do. tin, 2 kn. zilverwerk, 56 coll. meubelen en cristalwerk, 11 do. zuren en confituren, 1 kt. diversen, 1 bl. tricot, 221 pic. gomelastiek, 218 do. zw. peper, 895 do. thee. 770 do. tabak, 748 do. oud kopergeld, 47793 ℔ indigo, *N. H. M.*
1 koffer kleederen, *G. Buijs.*
1 kt. naturalien, *Westenberg.*
87 kn. kopergeld, 2 zakk. nagelen, *Gouvernement.*
1 pak medicijnen, *Dorrepaal en co.*
8 vs. boter, *Kessler en co.*

Naar Singapore per Eng. bark *Palembang*, gez. Morrison.

148 planken, 25 zakk. salpeter. *Aan boord gebleven lading.*
4150 pic. rijst, 21380 do. oliekoeken, *Said Aloewie bin Oemar Satrie.*
336 pic. rijst, 540 ℔ indigo, 88 pic. oliekoeken, *Sech Achm. Roegie.*
4 kn. klokken, uit entrep. *Sech Said Maget.*
60 corg. doeken, *Hadjie Abdul Ganie.*
1 kt. batik goederen, *Sech Obit bin Said.*
1 kt. doeken, *Sech Moebarak Homet.*

Naar Singapore per N. I. bark *Generaal Michiels*, gez. de Wilde, agt. Haager en Schuurman.

745 tobb. staal, uit entrep. *Paine, Stricker en co.*
100 keld, genever, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
4 ks. bitter, *Agenten.*

Naar Soerabaija per Ned. bark *Alida Maria*, gez. de Vries, agt. Haager en Schuurman.

200 ps. Jap. bezems, *Macartich.*
5/m. zakken, *Agenten.*
24 bn. zakken, *Busing, Schröder en co.*
35 bn. zakken, *Metzendorff, Wilmans en co.*
70 vn. spijkers, 7 kn. [illegible]
3 vn. wijn, 16 kn. do. 1 do. mosterd, 9 do. petit pois, 2 do. sardijntjes, 5 do. sla olie, 1 pijp. cognac, 10 kn. do. 6 do. vruchten op azijn, 2 do. geleijen, 2 do pruimen, 5 do. brandy. 1 do. gedr vruchten, 10 do. azijn, 1 do. diversen, 1 do absijnth. 1 do. provisien, *L. Platon en co.*
100 kn. cognac, *C. Bahre en G. Kinder.*
20 kn. rosewater, 10 zakk. klabat, 10 do. galnoten, *Nahapiet.*

Naar Palembang per N. I. bark *Srie Palembang*, gez. Tjia Tjengpin.

15 pic. suiker, *Jo Hoen*
1 kt. kleedjes, *Gezagvoerder.*
8 kn. koopmanschappen, *Oeij Soktjaij.*
5 kn. wijn, 4 do. cognac, 3 keld. genever, 1 kt. bitter, 2 md. min. water, 4 do. bier, 1 kt. glaswerk, 1 pijp. teneriffe wijn, *van der Meulen en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 9 tot en met den 13 Julij 1859.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, Kapt E. Lewis, de hh. Anemaet, Bogaart en Echtg, Hofland en Echtg, Martherus, Sijbrand en Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Met de Ned. bark Joan, Kapt. C. La Seur, de hh. J. P. C. Merwerk, W. R. van Baak, M. van der Elze, J. Poliks, G. J. van der Mark en J. G. Degent van Rotterdam.

Met de Ned Ind. brik Cheribon Packet., Kapt. W. F. Massingham, de heer L. Ham van Cheribon

Met de Ned. bark Nicolaas Witsen, Kapt. B. T. Stoffels, de hh. S. T. Groen en Grulenbroek van Amsterdam.

Met het Ned. Ind. Stooms. Oenarang, Kapt. S. Van Hulsteijn, de heer D. C. de Bruijn, Echtg. en 4 kinderen, Majoor Moerman, Echtg. en 3 kinderen van Samarang.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 9 tot en met 12 Julij 1859.

Met het Ned. Ind. stoomschip Macasser, Kapt. A. G. Bosch, de heer W. Cores de Vries en Mejufvr. van Swieten naar Soerabaija.

Met het Ned. schip Anna Digna, Kapt. C. Ouman, de Kapitein der Inf. A. F. de Vassij en 2 Kinderen, de hh. C. J. de Ficquelmont en C. E. Bouwmeester en eene Javasche vrouw naar Amsterdam.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.